

Документ за разглеждане в заседание

A9-0284/2022

30.11.2022

ДОКЛАД

Към равни права за хората с увреждания
(2022/2026(INI))

Комисия по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи

Докладчик: Ан-Софи Пелтие

Докладчици по становищата на асоциираните комисии съгласно член 57 от
Правилника за дейността:

Джорди Каняс, комисия по заетост и социални въпроси

Улрике Мюлер, комисия по петиции

СЪДЪРЖАНИЕ

	Страница
ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ.....	3
ИЗЛОЖЕНИЕ НА МОТИВИТЕ.....	37
СТАНОВИЩЕ НА КОМИСИЯТА ПО ЗАЕТОСТ И СОЦИАЛНИ ВЪПРОСИ	42
СТАНОВИЩЕ НА КОМИСИЯТА ПО ПЕТИЦИИ	63
ПИСМО НА КОМИСИЯТА ПО КУЛТУРА И ОБРАЗОВАНИЕ	76
ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО ПРИЕМАНЕТО ВЪВ ВОДЕЩАТА КОМИСИЯ	79
ПОИМЕННО ОКОНЧАТЕЛНО ГЛАСУВАНЕ ВЪВ ВОДЕЩАТА КОМИСИЯ	80

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

Към равни права за хората с увреждания (2022/2026(INI))

Европейският парламент,

- като взе предвид член 2 и член 3, параграф 3 от Договора за Европейския съюз и членове 2, 9, 10, 19 и 48, член 67, параграф 4, членове 153, 165, 168 и 174 и член 216, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз,
- като взе предвид Хартата на основните права на Европейския съюз, и по-специално членове 3, 6, 14, 15, 20, 21, 23, 24, 25, 26, 34, 35, 40, 41 и 47 от нея,
- като взе предвид Европейския стълб на социалните права, и по-конкретно принцип 1 от него относно образованието, обучението и ученето през целия живот, принцип 2 относно равенството между половете, принцип 3 относно равните възможности, принцип 4 относно активната подкрепа за заетостта, принцип 5 относно сигурната и гъвкава заетост, принцип 6 относно заплатите, принцип 10 относно здравословната, безопасна и добре приспособена работна среда и защитата на личните данни, принцип 11 относно грижите и подкрепата за децата, принцип 14 относно минималния доход и принцип 17 относно интеграцията на хората с увреждания,
- като взе предвид Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания (КПХУ) и нейното влизане в сила на 21 януари 2011 г. в съответствие с Решение 2010/48/ЕО на Съвета от 26 ноември 2009 г. относно сключването от Европейската общност на Конвенцията на Организацията на обединените нации за правата на хората с увреждания¹,
- като взе предвид Общите коментари относно КПХУ, които представляват меродавните насоки за нейното прилагане, и по-специално Общ коментар № 2 от 22 май 2014 г. относно достъпността, Общ коментар № 3 от 25 ноември 2016 г. относно жените и момичетата с увреждания, Общ коментар № 4 от 25 ноември 2016 г. относно правото на приобщаващо образование, Общ коментар № 5 от 27 октомври 2017 г. относно независимия живот и включването в общността, Общ коментар № 6 от 26 април 2018 г. относно равенството и недискриминацията и Общ коментар № 7 от 9 ноември 2018 г. относно участието на хората с увреждания, включително децата с увреждания, чрез техните представителни организации, в прилагането и мониторинга на Конвенцията,
- като взе предвид Кодекса на поведение между Съвета, държавите членки и Комисията, определящ вътрешните договорености за прилагане от страна на Европейския съюз и за представителството му в Конвенцията на Организацията

¹ ОВ L 23, 27.1.2010 г., стр. 35.

на обединените нации за правата на хората с увреждания²,

- като взе предвид заключителните бележки на Комитета на ООН за правата на хората с увреждания от 2 октомври 2015 г. относно първоначалния доклад на ЕС и списъка с въпроси, представен от Комитета на ООН за правата на хората с увреждания на 20 април 2022 г. преди представянето на втория и третия периодичен доклад на Европейския съюз,
- като взе предвид Всеобщата декларация за правата на човека,
- като взе предвид Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи (Европейска конвенция за правата на човека),
- като взе предвид Конвенцията на ООН за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените (CEDAW),
- като взе предвид Конвенцията на ООН за правата на детето,
- като взе предвид Програмата на ООН до 2030 г. за устойчиво развитие и нейните цели за устойчиво развитие, по-специално изричните позовавания на уврежданията, включени в цели 1 и 2 относно премахването на бедността и глада, цел 3 относно здравето, цел 4 относно образованието, цел 8 относно растежа и заетостта, цел 10 относно намаляването на неравенството, цел 11 относно достъпността на населените места и цел 17 относно събирането на данни,
- като взе предвид докладите на службата „ООН – Жени“ относно жените и момичетата с увреждания, по-специално нейния доклад от 1 юли 2021 г., озаглавен „COVID-19, gender, and disability checklist: preventing and addressing gender-based violence against women, girls, and gender non-conforming persons with disabilities during the COVID-19 pandemic“ (Контролен списък по въпросите на COVID-19, половете и уврежданията: предотвратяване и преодоляване на основаното на пола насилие срещу жени, момичета и лица, които не съответстват на стереотипите за пол, по време на пандемията от COVID-19)³,
- като взе предвид Конвенцията на Съвета на Европа за превенция и борба с насилието над жени и домашното насилие (Конвенцията от Истанбул),
- като взе предвид стратегическата проверка на Европейския омбудсман относно начина, по който Комисията гарантира, че хората с увреждания имат достъп до нейните уебсайтове,
- като взе предвид мярката на Съвета за създаване на преразгледаната рамка на равнище ЕС в съответствие с изискванията на член 33, алинея 2 от КПХУ,
- като взе предвид доклада на Европейския икономически и социален комитет от 20 март 2019 г., озаглавен „Права на практика на хората с увреждания да гласуват в

² ОВ С 340, 15.12.2010 г., стр. 11.

³ <https://reliefweb.int/report/world/covid-19-gender-and-disability-checklist-preventing-and-addressing-gender-based>

изборите за Европейски парламент⁴,

- като взе предвид стратегическата проверка на Европейския омбудсман относно начина, по който Комисията упражнява мониторинг на средствата на ЕС, използвани за насърчаване на правото на хората с увреждания и възрастните хора да водят независим живот,
- като взе предвид доклада относно основните права за 2021 г. и доклада за 2022 г. на Агенцията на ЕС за основните права,
- като взе предвид становището на Европейския икономически и социален комитет от 11 декември 2019 г., озаглавено „Изготвяне на програмата на ЕС за правата на хората с увреждания за периода 2020 – 2030 г.“⁵,
- като взе предвид индекса за равенството между половете на Европейския институт за равенство между половете за 2021 г.,
- като взе предвид Регламент (ЕО) № 1371/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2007 г. относно правата и задълженията на пътниците, използващи железопътен транспорт⁶,
- като взе предвид Регламент (ЕС) 2021/818 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2021 г. за създаване на програма „Творческа Европа“ (2021 – 2027 г.) и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1295/2013⁷,
- като взе предвид Директива 2012/29/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. за установяване на минимални стандарти за правата, подкрепата и защитата на жертвите на престъпления и за замяна на Рамково решение 2001/220/ПВР на Съвета⁸,
- като взе предвид Директива (ЕС) 2016/2102 на Европейския парламент и на Съвета от 26 октомври 2016 г. относно достъпността на уебсайтовете и мобилните приложения на организациите от общественния сектор⁹,
- като взе предвид Директива (ЕС) 2018/1808 на Европейския парламент и на Съвета от 14 ноември 2018 г. за изменение на Директива 2010/13/ЕС за координирането на някои разпоредби, установени в закони, подзаконови и административни актове на държавите членки, отнасящи се до предоставянето на аудиовизуални медийни услуги (Директива за аудиовизуалните медийни услуги), предвид променящите се пазарни условия¹⁰,
- като взе предвид Директива (ЕС) 2018/1972 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за установяване на Европейски кодекс за

⁴ <https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/files/qe-02-19-153-bg-n.pdf>

⁵ ОВ С 97, 24.3.2020 г., стр. 41.

⁶ ОВ L 315, 3.12.2007 г., стр. 14.

⁷ ОВ L 189, 28.5.2021 г., стр. 34.

⁸ ОВ L 315, 14.11.2012 г., стр. 57.

⁹ ОВ L 327, 2.12.2016 г., стр. 1.

¹⁰ ОВ L 303, 28.11.2018 г., стр. 69.

електронни съобщения¹¹,

- като взе предвид Директива (ЕС) 2019/882 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2019 г. за изискванията за достъпност на продукти и услуги¹²,
- като взе предвид Директива (ЕС) 2019/1158 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 г. относно равновесието между професионалния и личния живот на родителите и лицата, полагащи грижи¹³,
- като взе предвид Директива 2000/78/ЕО на Съвета от 27 ноември 2000 г. за създаване на основна рамка за равно третиране в областта на заетостта и професиите¹⁴,
- като взе предвид Препоръка (ЕС) 2019/786 на Комисията от 8 май 2019 г. относно санирането на сгради¹⁵,
- като взе предвид работния документ на службите на Комисията от 2 декември 2020 г., озаглавен „Цифровизация на правосъдието в ЕС – Инструментариум от възможности“ (SWD(2020)0540),
- като взе предвид съобщението на Комисията от 7 октомври 2020 г., озаглавено „Съюз на равенство: Стратегическа рамка на ЕС за равенство, приобщаване и участие за ромите“ (COM(2020)0620),
- като взе предвид съобщението на Комисията от 12 ноември 2020 г., озаглавено „Съюз на равенство: Стратегия за равнопоставеност на ЛГБТИК за 2020 – 2025 г.“ (COM(2020)0698),
- като взе предвид съобщението на Комисията от 3 март 2021 г., озаглавено „Съюз на равенство: Стратегия за правата на хората с увреждания за периода 2021 – 2030 г.“ (COM(2021)0101), и по-специално посочените в него шест водещи инициативи,
- като взе предвид съобщението на Комисията от 19 май 2022 г., озаглавено „Информационно табло на ЕС в областта на правосъдието за 2022 г.“ (COM(2022)0234),
- като взе предвид преразгледаната Европейска социална харта, по-специално член 15 от нея относно правото на лицата с увреждания на независимост, социална интеграция и участие в живота на обществото,
- като взе предвид предложението на Комисията за директива на Съвета за прилагане на принципа на равно третиране на лицата без оглед на религиозна принадлежност или убеждения, увреждане, възраст или сексуална ориентация (COM(2008)0426) и позицията на Парламента от 2 април 2009 г. относно

¹¹ ОВ L 321, 17.12.2018 г., стр. 36.

¹² ОВ L 151, 7.6.2019 г., стр. 70.

¹³ ОВ L 188, 12.7.2019 г., стр. 79.

¹⁴ ОВ L 303, 2.12.2000 г., стр. 16.

¹⁵ ОВ L 127, 16.5.2019 г., стр. 34.

- посоченото предложение¹⁶,
- като взе предвид Препоръката на Съвета от 4 юни 1998 г. относно картата за паркиране за хора с увреждания¹⁷,
 - като взе предвид Препоръка (ЕС) 2021/1004 на Съвета от 14 юни 2021 г. за създаване на Европейска гаранция за децата¹⁸,
 - като взе предвид заключенията на Съвета от 5 декември 2019 г. относно приобщаващите пазари на труда: подобряване на заетостта на хората в уязвимо положение на пазара на труда¹⁹,
 - като взе предвид работния документ на службите на Комисията от 9 декември 2021 г., озаглавен „Изграждане на икономика, която работи за хората: план за действие за социалната икономика“ (SWD(2021)0373),
 - като взе предвид своята резолюция от 23 юни 2022 г. относно прилагането на мерки за приобщаване в рамките на програмата „Еразъм+“ за периода 2014 – 2020 г.²⁰,
 - като взе предвид своята позиция от 3 май 2022 г. относно предложението за регламент на Съвета за избирането на членове на Европейския парламент чрез всеобщи преки избори и за отмяна на Решение на Съвета (76/787/ЕОВС, ЕИО, Евратом) и на Акта за избиране на членове на Европейския парламент чрез всеобщи преки избори²¹,
 - като взе предвид своята резолюция от 7 април 2022 г. относно закрилата от страна на ЕС на децата и младите хора, бягащи от войната в Украйна²²,
 - като взе предвид своята резолюция от 19 май 2022 г. относно социалните и икономическите последици за ЕС от войната на Русия в Украйна – укрепване на капацитета на ЕС за действие²³,
 - като взе предвид своята резолюция от 24 юни 2021 г. относно положението със сексуалното и репродуктивното здраве и правата в тази област в ЕС във връзка със здравето на жените²⁴,
 - като взе предвид своята резолюция от 14 декември 2021 г., съдържаща препоръки към Комисията относно борбата с насилието, основано на пола: кибернасилие²⁵,
 - като взе предвид своята резолюция от 20 октомври 2021 г. относно положението

¹⁶ ОВ С 137 Е, 27.5.2010 г., стр. 68.

¹⁷ ОВ L 167, 12.6.1998 г., стр. 25.

¹⁸ ОВ L 223, 22.6.2021 г., стр. 14.

¹⁹ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14646-2019-INIT/bg/pdf>

²⁰ Приети текстове, P9_TA(2022)0265.

²¹ Приети текстове, P9_TA(2022)0129.

²² ОВ С 434, 15.11.2022 г., стр. 50.

²³ Приети текстове, P9_TA(2022)0219.

²⁴ ОВ С 81, 18.2.2022 г., стр. 43.

²⁵ ОВ С 251, 30.6.2022 г., стр. 2.

- на хората на изкуството и възстановяването на сектора на културата в ЕС²⁶,
- като взе предвид своята резолюция от 7 октомври 2021 г. относно защитата на лицата с увреждания чрез петиции: извлечени поуки²⁷,
 - като взе предвид своята резолюция от 29 април 2021 г. относно Европейската гаранция за децата²⁸,
 - като взе предвид своята резолюция от 10 март 2021 г. относно прилагането на Директива 2000/78/ЕО на Съвета за създаване на основна рамка за равно третиране в областта на заетостта и професиите с оглед на Конвенцията за правата на хората с увреждания²⁹,
 - като взе предвид своята резолюция от 8 юли 2020 г. относно правата на лицата с интелектуална недостатъчност и техните семейства в контекста на извънредното положение във връзка с COVID-19³⁰,
 - като взе предвид своята резолюция от 17 април 2020 г. относно координирани действия на ЕС за борба с пандемията от COVID-19 и последиците от нея³¹,
 - като взе предвид своята резолюция от 18 юни 2020 г. относно Европейската стратегия за хората с увреждания след 2020 г.³²,
 - като взе предвид своята резолюция от 5 октомври 2017 г. относно системите на местата за лишаване от свобода и условията в тях³³,
 - като взе предвид своята резолюция от 29 ноември 2018 г. относно положението на жените с увреждания³⁴,
 - като взе предвид проучването, озаглавено „European structural and investment funds and people with disabilities in the European Union“ (Европейските структурни и инвестиционни фондове и хората с увреждания в Европейския съюз), публикувано от Генерална дирекция за вътрешни политики на ЕП на 3 ноември 2016 г.³⁵,
 - като взе предвид проучването, озаглавено „Inclusive education for learners with disabilities“ (Приобщаващо образование за учащи се с увреждания), публикувано

²⁶ ОВ С 184, 5.5.2022 г., стр. 88.

²⁷ ОВ С 132, 24.3.2022 г., стр. 129.

²⁸ ОВ С 506, 15.12.2021 г., стр. 94.

²⁹ ОВ С 474, 24.11.2021 г., стр. 48.

³⁰ ОВ С 371, 15.9.2021 г., стр. 6.

³¹ ОВ С 316, 6.8.2021 г., стр. 2.

³² ОВ С 362, 8.9.2021 г., стр. 8.

³³ ОВ С 346, 27.9.2018 г., стр. 94.

³⁴ ОВ С 363, 28.10.2020 г., стр. 164.

³⁵ Проучване – „European structural and investment funds and people with disabilities in the European Union“ (Европейските структурни и инвестиционни фондове и хората с увреждания в Европейския съюз), Европейски парламент, Генерална дирекция за вътрешни политики, Тематичен отдел В – Граждански права и конституционни въпроси, 3 ноември 2016 г.

от Генерална дирекция за вътрешни политики на ЕП на 15 септември 2017 г.³⁶,

- като взе предвид проучването, озаглавено „The protection role of the Committee on Petitions in the context of the implementation of the UN Convention on the Rights of Persons with Disabilities“ (Защитната роля на комисията по петиции в контекста на прилагането на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания), публикувано от Генерална дирекция за вътрешни политики на ЕП на 9 октомври 2015 г.³⁷, и актуализациите му от 2016 г., 2017 г. и 2018 г.,
- като взе предвид задълбочения анализ, озаглавен „The European Accessibility Act“ (Европейският акт за достъпността), публикуван от Генерална дирекция за вътрешни политики на ЕП на 15 август 2016 г.³⁸,
- като взе предвид проучването, озаглавено „Transport and tourism for persons with disabilities and persons with reduced mobility“ (Транспорт и туризъм за хора с увреждания и лица с намалена подвижност), публикувано от Генерална дирекция за вътрешни политики на ЕП на 8 май 2018 г.³⁹,
- като взе предвид проучването, озаглавено „The Post-2020 European disability strategy“ (Европейската стратегия за хората с увреждания за периода след 2020 г.), публикувано от Генерална дирекция за вътрешни политики на ЕП на 15 юли 2020 г.⁴⁰,
- като взе предвид проучването, озаглавено „The implementation of the 2015 Concluding Observations of the CRPD Committee by the EU“ (Изпълнението на заключителните забележки на Комитета на ООН за правата на хората с увреждания от 2015 г. от страна на ЕС), публикувано от Генерална дирекция за вътрешни политики на ЕП на 2 декември 2021 г.⁴¹,
- като взе предвид командировката, проведена от ad hoc делегацията на

³⁶ Проучване – „Inclusive education for learners with disabilities“ (Приобщаващо образование за учащи се с увреждания), Европейски парламент, Генерална дирекция за вътрешни политики, Тематичен отдел В – Граждански права и конституционни въпроси, 15 септември 2017 г.

³⁷ Проучване – „The protection role of the Committee on Petitions in the context of the implementation of the UN Convention on the Rights of Persons with Disabilities“ (Защитната роля на комисията по петиции в контекста на прилагането на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания), Европейски парламент, Генерална дирекция за вътрешни политики, Тематичен отдел В – Граждански права и конституционни въпроси, 9 октомври 2015 г.

³⁸ Задълбочен анализ – „The European Accessibility Act“ (Европейският акт за достъпността), Европейски парламент, Генерална дирекция за вътрешни политики, Тематичен отдел В – Граждански права и конституционни въпроси, 15 август 2016 г.

³⁹ Проучване – „Transport and tourism for persons with disabilities and persons with reduced mobility“ (Транспорт и туризъм за хора с увреждания и лица с намалена подвижност), Европейски парламент, Генерална дирекция за вътрешни политики, Тематичен отдел Б – Структурни политики и политика на сближаване, 8 май 2018 г.

⁴⁰ Проучване – „The Post-2020 European disability strategy“ (Европейската стратегия за хората с увреждания за периода след 2020 г.), Европейски парламент, Генерална дирекция за вътрешни политики, Тематичен отдел В – Граждански права и конституционни въпроси, 15 юли 2020 г.

⁴¹ Проучване – „The implementation of the 2015 Concluding Observations of the CRPD Committee by the EU“ (Изпълнението на заключителните забележки на Комитета на ООН за правата на хората с увреждания от 2015 г. от страна на ЕС), Европейски парламент, Генерална дирекция за вътрешни политики, Тематичен отдел В – Граждански права и конституционни въпроси, 2 декември 2021 г.;

Европейския парламент на 15-тата конференция на държавите – страни по Конвенцията за правата на хората с увреждания, между 14 – 16 юни 2022 г. в Ню Йорк от името на комисията по заетост и социални въпроси, комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи и комисията по петиции,

- като взе предвид Специален доклад № 10/2021 на Европейската сметна палата от 26 май 2021 г., озаглавен „Интегриране на принципа на равенство между половете в бюджета на ЕС – време е да превърнем думите в дела“⁴²,
- като взе предвид целта на стратегията „Европа 2020“ по отношение на бедността, Декларацията от Порто, съобщението на Комисията от 4 март 2021 г., озаглавено „План за действие на Европейския стълб на социалните права“ (COM (2021) 0102), и неговата цел за 2030 г. във връзка с борбата срещу бедността и социалното изключване,
- като взе предвид Директива 2000/43/ЕО на Съвета от 29 юни 2000 г. относно прилагане на принципа на равно третиране на лица без разлика на расата или етническия произход⁴³,
- като взе предвид регламентите за определяне на правилата за програмите за финансиране от Съюза по линия на многогодишната финансова рамка, и по-специално Европейския социален фонд, Инициативата за младежка заетост, Европейския фонд за регионално развитие, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони, програмата „Еразъм“ и Фонда за справедлив преход, които всички осигуряват финансова помощ от ЕС за подобряване на положението на хората с увреждания,
- като взе предвид Препоръка (ЕС) 2018/95 на Комисията от 22 юни 2018 г. относно стандартите за органите по въпросите на равенството⁴⁴,
- като взе предвид съобщението на Комисията от 15 ноември 2010 г., озаглавено „Европейска стратегия за хората с увреждания за периода 2010 – 2020 г.: Подновен ангажимент за Европа без бариери“ (COM(2010)0636),
- като взе предвид работния документ на службите на Комисията от 2 февруари 2017 г., озаглавен „Доклад относно напредъка в изпълнението на Европейската стратегия за хората с увреждания за периода 2010 – 2020 г.“ (SWD(2017)0029),
- като взе предвид инициативата за пилотен проект на Комисията за периода 2016 – 2028 г. в осем държави членки относно карта на ЕС за хора с увреждания и проучването от май 2021 г. за оценка на изпълнението на пилотното действие относно картата на ЕС за хора с увреждания и свързаните с нея ползи,
- като взе предвид работния документ на службите на Комисията от 20 ноември 2020 г., озаглавен „Оценка на Европейската стратегия за хората с увреждания за

⁴² <https://www.eca.europa.eu/bg/Pages/DocItem.aspx?did=58678>

⁴³ ОВ L 180, 19.7.2000 г., стр. 22.

⁴⁴ ОВ L 167, 4.7.2018 г., стр. 28.

периода 2010 – 2020 г.“ (SWD(2020)0289),

- като взе предвид доклада на Комисията от 19 март 2021 г. относно прилагането на Директива 2000/43/ЕО на Съвета относно прилагане на принципа на равно третиране на лица без разлика на расата или етническия произход („Директива за расовото равенство“) и на Директива 2000/78/ЕО на Съвета за създаване на основна рамка за равно третиране в областта на заетостта и професиите („Директива за равното третиране в областта на заетостта“) (COM(2021)0139),
 - като взе предвид изготвения от Европейската фондация за подобряване на условията на живот и труд (Eurofound) преглед на политиките от 21 март 2022 г., озаглавен „People with disabilities and the COVID-19 pandemic: Findings from the *Living, working and COVID-19 e-survey*“ (Хората с увреждания и пандемията от COVID-19: резултати от електронното проучване „Живот, работа и COVID-19“),
 - като взе предвид изследователския доклад на Eurofound от 19 април 2021 г., озаглавен „Disability and labour market integration: Policy trends and support in EU Member States“ (Увреждания и интеграция на пазара на труда: политически тенденции и подкрепа в държавите – членки на ЕС),
 - като взе предвид изготвения от Eurofound преглед на политиките от 30 ноември 2018 г., озаглавен „The social and employment situation of people with disabilities“ (Социалното положение и положението със заетостта на лицата с увреждания),
 - като взе предвид Препоръка (ЕС) 2021/1004 на Съвета от 14 юни 2021 г. за създаване на Европейска гаранция за децата⁴⁵,
 - като взе предвид член 54 от своя Правилник за дейността,
 - като взе предвид становищата на комисията по заетост и социални въпроси и комисията по петиции,
 - като взе предвид писмото на комисията по култура и образование,
 - като взе предвид доклада на комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи (A9-0284/2022),
- А. като има предвид, че според наличните данни в ЕС има приблизително 87 милиона души с някаква форма на увреждане, включително над 24 милиона души с тежки увреждания;
- Б. като има предвид, че според Стратегията на ЕС за правата на хората с увреждания за периода 2021 – 2030 г. повече от 1 милион деца и възрастни с увреждания на възраст под 65 години и повече от 2 милиона възрастни на възраст 65 и повече години живеят в институции; като има предвид, че съществува връзка между увеличаването на броя на хората с увреждания и застаряването на европейското население и че това следва да бъде взето предвид в политиките на ЕС;

⁴⁵ OВ L 223, 22.6.2021 г., стр. 14.

- В. като има предвид, че според Стратегията на ЕС за правата на хората с увреждания за периода 2021 – 2030 г. работещи са 50,8% от хората с увреждания в сравнение със 75% от хората без увреждания; като има предвид, че според Стратегията на ЕС за правата на хората с увреждания за периода 2021 – 2030 г. оценката на стратегията за хората с увреждания за периода 2010 – 2020 г. „определи заетостта като един от петте основни приоритета на политиките за бъдещи действия“;
- Г. като има предвид, че хората с увреждания, живеещи в ЕС, продължават да се сблъскват с дискриминация, включително отказ на подходящо жилищно настаняване, тормоз и форми на множествена и комбинирана дискриминация във всички сфери на своя живот, включително социално-икономически ограничения, социална изолация, малтретиране и насилие, включително основано на пола насилие, принудителна стерилизация и аборт, липса на достъп до общностни услуги, ниско качество на жилищното настаняване, институционализация, неадекватно здравеопазване и лишаване от възможността да допринасят за обществото и да участват активно в него⁴⁶;
- Д. като има предвид, че само 22 от 27-те държави членки са подписали и ратифицирали Факултативния протокол към КПХУ⁴⁷; като има предвид, че в няколко резолюции Парламентът е наблюдавал, насърчавал и призовавал за пълното прилагане на КПХУ, както и за повишаване на осведомеността относно залегналите в нея права; като има предвид, че Парламентът също така е подчертавал необходимостта Факултативният протокол към КПХУ да бъде ратифициран както от държавите членки, които все още не са направили това, така и от ЕС, тъй като това предоставя възможност за разглеждане на индивидуални или системни случаи на дискриминация;
- Е. като има предвид, че основата за достъпна и приобщаваща хората с увреждания Европа е съюз, в който всички държави членки признават статута на лице с увреждания и позволяват на хората с увреждания да се ползват изцяло от свободата си на движение; като има предвид, че хората с увреждания в цялото си многообразие имат право да се ползват от основните си права при равни условия; като има предвид, че пълноценното и ефективно участие на хората с увреждания във всички сфери на живота и обществото е от решаващо значение, за да могат те да упражняват основните си права;
- Ж. като има предвид, че Комисията не е предприела ефективни действия за гарантиране на правната хармонизация с КПХУ; като има предвид, че досега не е имало нито преглед на съществуващото законодателство и политика, нито преразглеждане на насоките за оценката на въздействието преди внасянето на предложение за законодателен акт;
- З. като има предвид, че липсата на общо определение на ЕС за понятието „увреждане“ представлява сериозна пречка за кодификацията на оценката на

⁴⁶ Съвместен брифинг за Комитета на ООН за правата на хората с увреждания във връзка с прегледа на прилагането на КПХУ от ЕС, достъпен на адрес <https://equineteurope.org/wp-content/uploads/2022/02/02-14-Joint-Briefing-CRPD-Equality-and-intersectional-issues-faced-by-persons-with-disabilities-in-the-European-Union.pdf>

⁴⁷ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=1138>

уврежданията и за взаимното признаване на националните решения по въпроси, свързани с уврежданията, и по-специално на правото на достъп до конкретни съоръжения и услуги в областта на социалната сигурност;

- И. като има предвид, че наличието на надеждни и дезагрегирани данни за хората с увреждания на равнище ЕС е много ограничено;
- Й. като има предвид, че Комисията представи амбициозна програма в рамките на Стратегията за правата на хората с увреждания за периода 2021 – 2030 г.;
- К. като има предвид, че според Агенцията на ЕС за основните права липсва ефективно изпълнение и прилагане на съществуващото законодателство на ЕС относно правата на хората с увреждания; като има предвид, че законите на ЕС не обхващат формите на множествена и комбинирана дискриминация и че все още има пропуски в мониторинга на случаите на дискриминация;
- Л. като има предвид, че институциите на ЕС следва да подсилят структурирания процес за консултации с хората с увреждания и представителните им организации, като гарантират правото на информация и достъпността на тези процеси, както от гледна точка на цифровата достъпност на онлайн платформите, така и на предоставяните срокове за обратна връзка, и като гарантират, че се търси принос на етапите от законодателния процес, на които този принос все още може да бъде от значение; като има предвид, че все още липсва прозрачност относно начина, по който този принос се обработва и отразява в окончателните предложения; като има предвид, че държавите членки и държавите извън ЕС, по-специално страните кандидатки, също следва да направят повече в това отношение;
- М. като има предвид, че хората с увреждания, които са лишени от дееспособност или са с ограничена дееспособност, може да не са в състояние да упражняват основните си права, включително правото на достъп до правосъдие, правото да гласуват и да се кандидатира за изборни длъжности, правото да решават къде да живеят и правото да сключват всякакъв вид договори;
- Н. като има предвид, че достъпът до правосъдие е съществен аспект на принципите на правовата държава и основно право и предварително условие за ползването на други човешки права, като например равенството пред закона и зачитането на правото на справедлив процес; като има предвид, че член 13 от КПУХ задължава страните по нея да гарантират на хората с увреждания „ефективен достъп до правосъдие ... наравно с всички останали“ чрез „предоставяне на процедурни ... мерки за подкрепа“, като изисква да бъде предвидено подходящо обучение за работещите в сферата на съдопроизводството;
- О. като има предвид, че наличието на увреждане само по себе си не оправдава лишаването от дееспособност на хората с увреждания; като има предвид, че всяка мярка, ограничаваща тяхната дееспособност, трябва да бъде съобразена със състоянието им и пропорционална на нуждите им и следва да се прилага само при определени условия и с определени гаранции;
- П. като има предвид, че според доклада на Европейския икономически и социален

комитет от 2019 г., озаглавен „Права на практика на хората с увреждания да гласуват в изборите за Европейски парламент“, близо 800 000 граждани на ЕС са били лишени от правото си да гласуват в изборите за Европейски парламент поради увреждания или психични проблеми и милиони граждани на ЕС нямат възможност да гласуват в изборите за Европейски парламент в резултат на технически пречки или липсата на подходящи организационни решения, които не отговарят на нуждите, произтичащи от едно или няколко увреждания;

- Р. като има предвид, че в 14 държави членки хората с увреждания под настойничество или попечителство нямат право да гласуват⁴⁸; като има предвид, че те могат да упражняват правото си да се кандидатира на избори за Европейски парламент само в седем държави членки; като има предвид, че това е в явно противоречие с членове 39 и 40 от Хартата на основните права на Европейския съюз; като има предвид, че множество пречки пред достъпността все още не позволяват на хората с увреждания да участват в изборите;
- С. като има предвид, че пандемията оказва сериозно въздействие върху психологическото благосъстояние на децата и младите хора, особено тези с увреждания; като има предвид, че пандемията от COVID-19 също така засегна живеещите в институции хора с увреждания повече от другите с оглед на обичайната практика за забрана на посещенията в тези институции; като има предвид, че държавите членки трябва да увеличат усилията си за подобряване на условията на живот на хората с увреждания по време на бъдещи пандемии;
- Т. като има предвид, че ЕС следва да гарантира по-добре правата и нуждите на хората с увреждания в здравните си политики, например свързаните с COVID-19 политики, стратегиите за психичното здраве и Европейския план за борба с рака;
- У. като има предвид, че Рамковата програма от Сендай за намаляване на риска от бедствия за периода 2015 – 2030 г. отразява една основана на правата на човека програма за устойчиво развитие, която е приобщаваща и достъпна за хората с увреждания, и изисква всички политики за намаляване на риска от бедствия да включват перспектива за хората с увреждания и да насърчават приобщаващо и информирано с оглед на риска вземане на решения въз основа на разпространението на дезагрегирана по вид увреждане информация;
- Ф. като има предвид, че технологията на изкуствения интелект (ИИ) има потенциала по-конкретно да опрости ежедневието на хората със зрителни, слухови, двигателни и когнитивни увреждания, като им дава възможност за по-лесен достъп до култура, изкуство, спорт, работа и социални дейности и им позволява да водят по-независим живот;
- Х. като има предвид, че за хората с увреждания има най-малко три пъти по-голяма вероятност да бъдат подложени на физическо, сексуално и емоционално насилие в сравнение с хората без увреждания; като има предвид, че жените и момичетата с увреждания са изложени на повишен риск от насилие, основано на пола; като има предвид, че за жените с увреждания има до десет пъти по-голяма вероятност да

⁴⁸ Доклад за правата на човека в Европа на Европейския форум на хората с увреждания от 2022 г.

бъдат подложени на сексуално насилие⁴⁹, включително принудителна стерилизация, и че законодателството на ЕС относно равенството между половете не взема изцяло предвид техните права и нужди;

- Ц. като има предвид, че признаването на пресечната точка между насилие, пол и увреждания, с която се сблъскват жените и момичетата с увреждания, е от основно значение за приемането на приобщаващи стратегии за реакция; като има предвид, че много хора с увреждания може също така да нямат достъп до сексуално образование, което иначе би им помогнало да идентифицират и предотвратят злоупотребите, и като има предвид, че те срещат по-големи пречки при достъпа до правосъдие и подаването на сигнали за насилие; като има предвид, че за жените с увреждания има по-голяма вероятност да се сблъскат с бедност и изолация в сравнение с мъжете с увреждания или хората без увреждания;
- Ч. като има предвид, че задържаните лица с увреждания продължават да се сблъскват с нарушения на основните им права в редица държави членки; като има предвид, че задържаните лица с увреждания, чиито увреждания не са признати или не са взети под внимание в достатъчна степен, се сблъскват с позорни условия на задържане; като има предвид, че държавите членки твърде често нарушават основните права на задържаните лица, като не вземат под внимание техните нужди;
- Ш. като има предвид, че творците в областта на културата, като например авторите, изпълнителите и хората на изкуството с увреждания, имат по-затруднен достъп до професионални и непрофесионални художествени и културни дейности, както и по-малко възможности за развитие на дългосрочни кариери в секторите на културата и творчеството; като има предвид, че те често са изключени от политиката и финансирането в секторите на културата и творчеството, тъй като не се отчитат, например, ограничената мобилност или предизвикателствата, породени от бюрократичните процедури за финансиране;
- Щ. като има предвид, че Съюзът трябва да предостави на избягалите от война деца с увреждания допълнителна подкрепа за посрещане на техните нужди; като има предвид, че според неговата резолюция относно закрилата от страна на ЕС на децата и младите хора, бягащи от войната в Украйна, която беше приета през април 2022 г., повече от 100 000 деца живеят в специализирани заведения за грижи и пансиони в Украйна, а половината от тях са с увреждания;
- АА. като има предвид, че според проучване на Eurofound между 2011 г. и 2016 г. разликата в броя на завършилите висше образование между хората със и без увреждания се е увеличила от 7% на 9%; като има предвид, че едва 29,4% от хората с увреждания са завършили висше образование в сравнение с 43,8% от

⁴⁹ Фонд на ООН за населението (ФНООН) и Women Enabled International, „Women and Young Persons with Disabilities: Guidelines for Providing Rights-Based, Gender-Responsive Services to Address Gender-Based Violence and Sexual and Reproductive Health and Rights“ (Жените и младите хора с увреждания: Насоки за предоставяне на основани на права и съобразени с пола услуги за справяне с основаното на пола насилие и сексуалното и репродуктивното здраве и права), 2018 г., https://www.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/UNFPA-WEI_Guidelines_Disability_GBV_SRHR_FINAL_19-11-18_0.pdf

хората без увреждания; като има предвид, че ограниченията по отношение на достъпа до образование за хората с увреждания водят до по-слабо участие в образователни дейности и обучение и до риск от социално и икономическо изключване;

- АБ. като има предвид, че ЕС, неговите институции и неговите държави членки са страни по КПХУ и са задължени изцяло да прилагат залегналите в нея основни права, включително член 27 относно работата и заетостта; като има предвид, че правата, залегнали в КПХУ, далеч не са реалност за милиони хора с увреждания в ЕС, не на последно място поради недостатъците в Директивата за равно третиране в областта на заетостта;
- АВ. като има предвид, че в КПХУ се признава правото на труд на хората с увреждания наравно с всички останали, като това включва правото на възможност за прехрана чрез свободно избрана или приета работа и в работна среда, която да е отворена, недискриминационна и достъпна; като има предвид, че всеки има право на навременна и съобразена с нуждите помощ за подобряване на перспективите си за заетост или самостоятелна заетост, включително правото да получава подкрепа за търсене на работа, обучение и преквалификация, както се посочва в принцип 4 от Европейския стълб на социалните права; като има предвид, че хората с увреждания в голяма степен са изключени от отворения пазар на труда и че им се отказва правото да се трудят наравно с останалите или се сблъскват със сериозни затруднения при постигането на равен достъп и равни условия в рамките на пазара на труда; като има предвид, че според проучване на Eurofound основните пречки пред заетостта на хората с увреждания включват стереотипи, свързани с уврежданията, бюрократични трудности при достъпа до наличните услуги, липса на стратегическа визия в управлението, недостатъчен мониторинг на изпълнението на политиките, ограничени ресурси за обучение на работодателите и липса на специализирана подкрепа;
- АГ. като има предвид, че хората с увреждания следва да имат достъп до индивидуализирана подкрепа и адаптиране на работното място; като има предвид, че хората с увреждания имат право на подпомагане на доходите, което да им осигурява възможност за достоен живот, услуги, които да им позволяват да участват на пазара на труда и в обществото, и работна среда, приспособена към техните нужди. като има предвид, че неравностойното положение на хората с увреждания далеч надхвърля сферата на заетостта; като има предвид, че социалното и финансовото положение на хората с увреждания в ЕС е значително по-лошо от това на хората без увреждания и е синоним на структурно или образователно неравностойно положение и дискриминация; като има предвид, че мерките за подкрепа, насочени към области, различни от заетостта, например намаляване на бедността, достъп до жилищно настаняване и грижи за деца, достъпен обществен транспорт и лична помощ, също играят ключова роля за предоставянето на възможности на хората с увреждания да получат достъп до и да продължат да бъдат част от работната сила;
- АД. като има предвид, че в Стратегията на ЕС за правата на хората с увреждания за периода 2021 – 2030 г. се предлага създаването до края на 2023 г. на европейска карта за хора с увреждания, която да бъде признавана във всички държави членки;

- АЕ. като има предвид, че технологичните иновации, като например етичните и ориентираните към човека системи с ИИ, имат потенциала да разработват ефективни, достъпни и недискриминационни процеси за наемане на работа, но че неприобщаващото технологично развитие би могло да представлява риск от добавяне на нови пречки и форми на дискриминация за хората с увреждания; като има предвид, че член 9 от КПХУ изисква достъпна информация и достъп до комуникационните технологии и системи на равни начала; като има предвид, че 64,3% от хората с увреждания на възраст над 16 години имат интернет връзка у дома в сравнение с 87,9% от хората без увреждания;
- АЖ. като има предвид, че според проучване на Eurofound подкрепата за предприемачеството и самостоятелната заетост под формата на насоки, обучение и финансова помощ може да предостави възможности за хората с увреждания да бъдат активни на отворения пазар на труда, като по този начин се премахват стимулите за зависимостта им единствено от обезщетения за инвалидност; като има предвид, че тази подкрепа трябва да бъде добре насочена и обезпечена с необходимите ресурси;
- АЗ. като има предвид, че пандемията от COVID-19 изостри съществуващите пречки и неравенства за всички лица с увреждания; като има предвид, че според проучването на Eurofound по време на пандемията средно 71% от респондентите с увреждания са били изложени на риск от депресия, а 25% от респондентите с увреждания са посочили, че не са имали достъп до услуги в областта на психичното здраве, като тези проценти са двойно по-високи, отколкото при хората без увреждания; като има предвид, че според проучване на Eurofound локдауните и ограниченията поради пандемията от COVID-19 са засегнали особено силно младите хора с увреждания на възраст между 18 и 29 години, като 51% от респондентите съобщават, че са се чувствали самотни – дял, който е с 19% по-голям, отколкото при младите хора без увреждания; като има предвид, че плановете за връщане на работа са от решаващо значение за работниците, страдащи от проблеми с психичното здраве;
- АИ. като има предвид, че десетилетие след като ЕС стана страна по КПХУ равнището на институционализация остава непроменено; като има предвид, че в цяла Европа най-малко 1,4 милиона души все още живеят в институции – брой, който остава непроменен след приемането на Конвенцията; като има предвид, че според проучването на Европейската мрежа за независим живот от 2020 г. 24 от 43 държави, представени в Съвета на Европа, не разполагат със стратегия за деинституционализация, а за 18-те държави, които разполагат с такава, 88% от респондентите описват тази стратегия като неадекватна или нуждаеща се от подобрене;
- АЙ. като има предвид, че 33 държави в Съвета на Европа предоставят някакъв вид лична помощ, но че 97% от респондентите посочват, че достъпът до такава или е недостатъчен, или се нуждае от подобрене;
- АК. като има предвид, че настоящата законодателна рамка не установява задължение за държавите членки да определят орган за равно третиране, който да защитава жертвите на дискриминация, основана на увреждане;

- АЛ. като има предвид, че през 2008 г. Комисията представи предложение за разширяване на обхвата на защитата срещу дискриминация извън сферата на заетостта, според предвиденото в Директивата за равно третиране в областта на заетостта, която забранява дискриминацията, основана на увреждане, възраст, сексуална ориентация и религия или убеждения в областта на заетостта и професиите; като има предвид, че новата директива ще направи принципа на равенството приложим за образованието и достъпа до стоки и услуги и до социална закрила, в т.ч. социална сигурност и здравни грижи; като има предвид, че предложението все още не е прието и от 14 години е блокирано в Съвета, тъй като за неговото приемане се изисква единодушие;
- АМ. като има предвид, че всички държави – членки на ЕС, са ратифицирали Конвенцията на ООН за правата на детето, с което се задължават да я спазват, и като има предвид, че в член 3 параграф 3 от Договора за Европейския съюз се поставя целта ЕС да насърчава защитата на правата на децата; като има предвид, че Хартата на основните права на Европейския съюз гарантира, че институциите на ЕС и държавите членки трябва да защитават правата на детето, когато прилагат правото на ЕС; като има предвид, че Парламентът прие с голямо мнозинство своята резолюция относно Европейската гаранция за децата, в която настоятелно се иска да се гарантира достъп на всички деца до приобщаващо образование от ранна детска възраст до юношеска възраст, включително за ромските деца, децата с увреждания, децата без гражданство и децата мигранти, както и децата, които живеят в условията на извънредна хуманитарна ситуация;
- АН. като има предвид, че достъпът до качествена заетост, образование и обучение, до здравеопазване, до социална закрила, включително на трансгранично равнище, и до подходящо жилищно настаняване, подкрепата за независимия начин на живот и равните възможности за участие в развлекателни дейности и в живота на общността са от съществено значение за качеството на живот на хората с увреждания, за намаляване на бедността и уязвимостта и за подкрепа на приобщаващия и устойчив растеж; като има предвид, че националните схеми за минимален доход следва да гарантират равен достъп за хората с увреждания; като има предвид, че хората с увреждания следва също така да имат достъп до целева помощ за допълнителните си разходи, свързани с уврежданията, с други думи тези разходи не следва да се покриват само от доходите;

Независим живот и включване в общността

1. припомня, както е посочено в член 19 от КПХУ, че хората с увреждания имат право да водят независим живот и да получават подходящи услуги в рамките на общността; счита, че това право може да бъде напълно гарантирано единствено ако на национално, регионално и местно равнище се разработят политики и законодателство, които предлагат алтернативи на институциите, и те се ръководят от европейските стандарти; призовава Комисията и държавите членки възможно най-скоро да премахнат заведенията за институционална грижа за хората с увреждания, както е посочено в Общ коментар № 5 на Комитета на ООН за правата на хората с увреждания относно КПХУ, и да осъществят преминаване от институционална и друга сегрегирана среда към система, която позволява социално участие и в която услугите биват предоставяни в достъпна общност,

като се отчитат изцяло индивидуалните нужди, воля и предпочитания на хората с увреждания, включително грижи в рамките на общността, както предлага Комисията в Европейската стратегия за хората с увреждания за периода 2010 – 2020 г.; подчертава, че стереотипите, дискриминацията въз основа на увреждания и погрешните схващания, които не позволяват на хората с увреждания да водят независим живот, трябва да бъдат премахнати и трябва да се насърчава приносът им към обществото; подчертава, че достъпът до пазара на труда е от основно значение, за да могат хората с увреждания да водят независим живот и да участват пълноценно в обществото;

2. призовава държавите членки да приемат стратегии за деинституционализация и да гарантират, че техните закони, политики и програми за деинституционализация са в съответствие с концепцията за независим живот, заложена в КПХУ; призовава Комисията да използва референтни показатели за измерване на напредъка в това отношение; призовава също така Комисията да изпълни поетия в Стратегията на ЕС за правата на хората с увреждания за периода 2021 – 2030 г. ангажимент за предоставяне на насоки на държавите членки до 2023 г. относно подобряването на независимия начин на живот и приобщаването в общността; призовава държавите членки да включат конкретни цели с определени срокове в своите стратегии за деинституционализация, да ги финансират по подходящ начин и да разработят механизми за гарантиране на ефективна координация между съответните органи от различни административни сектори и равнища; изразява съжаление по повод на липсата на достъпни жилища на приемливи цени, което е голяма пречка пред независимия живот; подчертава, че независимият живот в рамките на общността трябва да се укрепва и постига като алтернатива на институционалните рамки в съответствие с Общ коментар № 5 на Комитета на ООН за правата на хората с увреждания относно КПХУ;
3. счита, че услугите за подкрепа в рамките на общността и благоприятните условия на живот предоставят по-добро качество на живот за хората с увреждания; призовава Комисията и държавите членки да възприемат ориентиран към хората подход и необходимата подходяща подкрепа, за да осигурят пълно приобщаване на хората с увреждания;
4. призовава Комисията и държавите членки да работят за изготвянето на общи определения на основните термини, свързани с прилагането на КПХУ, като например „достъпност“, „участие“ и „живот в общността“, като средство за засилване на сближаването сред държавите членки и подобряване на мобилността в рамките на ЕС на хората с увреждания, както и за взаимно признаване на деинституционализацията и методите за нейното прилагане;
5. призовава Комисията и Евростат да разгледат пропуските, в т.ч. разликата в заетостта и заплащането, в наличието, надеждността и съпоставимостта на данните във връзка с условията на живот на хората с увреждания в Европа;
6. настоява финансовите средства на ЕС да имат за цел да насърчават приобщаваща и достъпна среда, услуги, практики и устройства, като се следва подход на универсален дизайн и се насърчава деинституционализацията, включително решителна подкрепа за личната помощ и независимия начин на живот;

7. приветства съобщението на Европейската сметна палата за предстоящ одит относно ефективността на финансовия принос на ЕС за осигуряване на равни права на хората с увреждания; настоятелно призовава Комисията да подобри мониторинга си върху използването на средствата на ЕС в тази област на политиката, включително да обмисли преустановяването, оттеглянето и възстановяването на плащанията, ако е нарушено задължението за зачитане на основните права; подчертава, че сегрегираната среда, независимо от големината ѝ, не следва да бъде финансирана със средства на ЕС и че тези средства винаги следва да бъдат достъпни за хората с увреждания; освен това настоятелно призовава Комисията да гарантира подходящи последващи действия във връзка със заключенията и препоръките, предоставени от Европейската сметна палата в нейния специален доклад относно бюджетирането, съобразено с равенството между половете; подчертава, че според доклада бюджетирането, съобразено с равенството между половете представлява средство за постигане на равенство между половете, а действията за постигане на равенство между половете трябва да вземат предвид основанията за дискриминация, включително уврежданията;
8. припомня, че в Регламента за общоприложимите разпоредби за периода 2021 – 2027 г.⁵⁰ се посочва, че Европейският социален фонд и Европейският фонд за регионално развитие трябва да се използват по начин, който е в съответствие с политиките на ЕС за социално приобщаване; поради това призовава за по-строги разпоредби за забрана на инвестирането на средства от ЕС в заведения за институционална грижа;
9. приветства проверката по собствена инициатива на Европейския омбудсман относно начина, по който Комисията упражнява мониторинг на средствата на ЕС, използвани за насърчаване на правото на хората с увреждания и възрастните хора да водят независим живот; подчертава, че в заключенията Европейският омбудсман призовава Комисията да предостави по-ясни насоки на държавите членки и на собствените си служители относно необходимостта от насърчаване на деинституционализацията и как това може да бъде постигнато в контекста на използването на средствата на ЕС;

Равенство и недискриминация: неотложната необходимост от хоризонтална директива за борба с дискриминацията

10. подчертава, че съгласно КПХУ ЕС следва да включи перспективата за хората с увреждания във всички свои политики, програми и стратегии; подкрепя препоръките на КПХУ и настоятелно призовава Комисията и държавите членки да увеличат усилията за гарантиране на тяхното надлежно спазване; счита, че хармонизирането на законодателството на ЕС с КПХУ е съществено важно, за да се гарантира равенство и недискриминация; подчертава ролята на рамката на ЕС за КПХУ в този процес;

⁵⁰ Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 159).

11. приветства съответната работа на Европейския омбудсман като част от рамката на ЕС за КПХУ, насочена към защита, насърчаване и мониторинг на прилагането на КПХУ от страна на институциите на ЕС;
12. призовава държавите – членки на ЕС, които все още не са подписали и ратифицирали Факултативния протокол към КПХУ, да направят това;
13. призовава Комисията и държавите членки да увеличат усилията си за насърчаване на равни права за хората с увреждания извън ЕС, по-специално във връзка със страните кандидатки; подчертава в този контекст необходимостта Съюзът да повдигне по време на преговорите за присъединяване въпроса за реформи с цел подобряване на положението на хората с увреждания;
14. призовава Комисията да актуализира предложението за директива на ЕС за равно третиране в светлината на позицията на Парламента, като обхване също така комбинираната дискриминация и изрично забрани дискриминацията при комбинация на всички основания, изброени в Хартата на основните права; призовава председателството на Съвета да даде приоритет на тази директива и да я обсъди на най-високо политическо равнище; подчертава необходимостта от конкретни мерки за насърчаване на приемането на директивата, а ако директивата не бъде приета, от алтернативни законодателни мерки за справяне с дискриминацията;
15. приветства приемането от Комисията на амбициозната ѝ Стратегия за правата на хората с увреждания за периода 2021 – 2030 г. и призовава Комисията да наблюдава и гарантира нейното изпълнение от страна на държавите членки; подчертава необходимостта от ясна роля на рамката на ЕС за КПХУ в прегледа на Стратегията и от систематично и активно участие в този преглед на хората с увреждания и техните представителни организации на равнището на ЕС и на национално, регионално и местно равнище; призовава Комисията да разработи тези мерки в координация и комуникация с хората с увреждания и всички участващи организации, като се започне от мрежата в Парламента за КПХУ;
16. призовава Комисията, в сътрудничество с държавите членки и в съответствие със стандартите на ЕС и придружаващите ги национални законодателства, да събира дезагрегирани и надеждни данни и статистики, включително като гарантира, че статистиките за целия ЕС съдържат данни, дезагрегирани по вид увреждане, и включват броя на лицата, настанени в институции, с цел да се разработят подходящи и ефективни политики за гарантиране на достъпно, приобщаващо и равноправно общество за всички хора с увреждания в ЕС, независимо от районите, в които живеят, били те градски, селски или отдалечени;
17. призовава Комисията и държавите членки да повишат осведомеността, по-специално на децата и младите хора, и да проведат ясно структурирани консултации с участието и включването на пряко засегнатите лица и организациите на гражданското общество, които ги представляват, за да се добие реална представа за уврежданията на всички равнища в обществото;
18. счита, че е необходим обмен на добри практики на европейско равнище относно успешни проекти за включване на хора с увреждания във всички области, както и

кампании за информиране на обществеността относно начините за постигане на тази цел, в съответствие с член 27 от Конвенцията за правата на хората с увреждания;

19. призовава държавите членки надлежно да отчитат уникалното положение на авторите, изпълнителите и хората на изкуството с увреждания при разработването на всички съответни политики, програми за финансиране и дейности и да премахнат всички пречки пред гарантирането на равни права и равни възможности за всички хора в секторите на културата и творчеството, по-специално чрез въвеждане на мерки, които дават възможност за равен достъп, участие и представителство на всички творци в областта на културата;
20. призовава Комисията да гарантира, че бъдещото законодателство на ЕС в областта на изкуствения интелект (ИИ) включва възможно най-широк кръг от ползватели и прави достъпа до системи с ИИ лесен и достъпен за хората с увреждания в съответствие с Европейския акт за достъпността;
21. припомня на държавите членки целта за устойчиво развитие 11.7 на ООН – осигуряване до 2030 г. на всеобщ достъп до безопасни, приобщаващи и достъпни публични и зелени площи, по-специално за децата и жените, хората с увреждания и възрастните хора;

Хората с увреждания, които в най-голяма степен са изложени на риск

22. осъжда факта, че някои лица с увреждания са изложени в по-голяма степен на риск да станат жертви на някакъв вид дискриминация и насилие, например жените и момичета, децата, възрастните хора, бездомните хора, задържаните, мигрантите и бежанците, расово обособените хора и хората с определен етнически произход, като например ромите, както и ЛГБТИК+; призовава Комисията и държавите членки да се справят със специфичните предизвикателства и проблеми, свързани с правата и потребностите на тези хора, чрез целенасочени мерки, за да се гарантира достъп до правосъдие и до услуги за подпомагане, подкрепа и закрила на жертвите и да се премахнат пречките за подаване на сигнали за дискриминация и насилие;
23. подчертава, че хората с увреждания, и по-специално жените с увреждания, продължават да се сблъскват с множествена и комбинирана дискриминация, основана на тяхното увреждане и на техните пол, раса, етническа принадлежност, възраст, религия или убеждения, сексуална ориентация, миграционен статус или социално-икономически произход; подчертава, че жените и момичетата с увреждания са изложени в особена степен на основано на пола насилие и че основаното на пола насилие, на което са подложени жените и момичетата с увреждания, може да включва физическо, сексуално, психологическо и икономическо насилие; изразява загриженост, че жените с увреждания често са подлагани на основано на пола насилие от партньори или членове на семейството; призовава Комисията и държавите членки да гарантират въвеждането и достъпността на механизми за съобщаване на случаи на насилие срещу хора с увреждания, както и на услуги за подпомагане на жертвите;
24. признава важната роля на полагащите грижи лица в живота на хората с

увреждания и пречките, пред които са изправени при извършването на своята работа; подчертава, че правната, финансовата и социалната зависимост на хората с увреждания, и по-специално на жените, от лицата, които полагат грижи за тях, ги поставя в по-уязвимо положение; изразява загриженост във връзка със съобщените случаи за насилие над хора с увреждания от страна на лица, които следва да се грижат за тях, било то в домовете им или в заведения за институционална грижа;

25. отбелязва, че в Стратегията на ЕС за правата на хората с увреждания за периода 2021 – 2030 г. Комисията се ангажира да обърне специално внимание на жените с увреждания, за които съществува от два до пет пъти по-голяма вероятност да станат жертви на насилие, отколкото за другите жени⁵¹; призовава Комисията да включи и отчита положението на жените с увреждания във всички политики и мерки на ЕС;
26. изразява дълбока загриженост по повод на факта, че на жените и момичетата с увреждания твърде често се отказва достъп до услуги в областта на сексуалното и репродуктивното здраве, по-специално до гинекологични услуги, че им се отказва и информирано съгласие относно използването на контрацептиви и че те даже са изложени на риск от принудителна стерилизация⁵²; призовава държавите членки да приложат законодателни мерки, които да гарантират физическата неприкосновеност и свободата на избор и на самоопределение по отношение на сексуалния и репродуктивния живот на лицата с увреждания;
27. приветства предложението на Комисията за директива за борба с насилието над жени и домашното насилие, както и ангажимента и стъпките, предприети от някои държави членки в това отношение; призовава Комисията и държавите членки да предприемат допълнителни конкретни мерки за борба с насилието, основано на пола, които да включват предоставянето на целенасочена подкрепа за хората с увреждания; освен това настоятелно призовава Комисията и държавите членки да организират специални обучения и дейности за повишаване на осведомеността, насочени към системите за борба срещу основаното на пола насилие, които следва да гарантират участието на жените с увреждания и следва да им предоставят информация за правата им; счита, че Комисията и държавите членки трябва да проучат по-задълбочено уникалната пресечна точка на пола и уврежданията, за да се гарантира правилното разбиране на и справяне със сложните аспекти на основаното на пола насилие срещу жени и момичета с увреждания;
28. настоятелно призовава държавите членки да разпределят достатъчно човешки и финансови ресурси за рамката, определена в член 33, параграф 2 от КПУХУ, за да се гарантира, че националните органи за равно третиране изпълняват ефективно и ефикасно своите задачи; настоятелно призовава Комисията да предостави подкрепата, която е необходима в тази връзка;
29. приветства и подкрепя предстоящата правна инициатива на Комисията за

⁵¹ Стратегия за правата на хората с увреждания за периода 2021 – 2030 г., стр. 16.

⁵² https://www.edf-feph.org/content/uploads/2022/09/Final-Forced-Sterilisation-Report-2022-European-Union-copia_compressed.pdf

минимални стандарти за органите за равно третиране, която ще насърчава държавите членки да разширят мандата на органите за равно третиране с цел защита на жертвите на дискриминация, основана на увреждане; приканва Комисията да представи амбициозно законодателно предложение без забавяне;

30. настоятелно призовава Съвета да приключи процеса на ратифициране от страна на ЕС на Конвенцията от Истанбул на основата на широко приемане без каквито и да било ограничения и да пледира за нейното ратифициране от всички държави членки, тъй като тя е основен инструмент за борба с насилието срещу жени и момичета с увреждания;
31. настоятелно призовава Комисията и държавите членки да предотвратят изолацията на жените с увреждания в цялото им многообразие чрез хоризонтални и структурни мерки, например образование и дейности за повишаване на осведомеността сред жените с увреждания, както и сред техните семейства и лицата, полагащи грижи за тях;
32. изразява загриженост относно положението на задържаните лица с увреждания в държавите членки, независимо от техния вид увреждане; изразява съжаление по повод на факта, че уязвимото положение на задържаните лица с увреждания не се взема изцяло под внимание в някои държави членки; призовава държавите членки да гарантират, че на задържаните лица с увреждания се осигурява необходимата инфраструктура, включително адекватно обезпечаване на техните специфични потребности, както и че се гарантират достъпност и разумни улеснения; призовава също така Комисията и институциите на ЕС да предприемат необходимите мерки, за да гарантират спазване и защита на основните права на лицата, лишени от свобода, и по-специално на тези, които са в уязвимо положение, като например лицата с умствени заболявания и лицата с увреждания, включително приемането на общи европейски стандарти относно задържането във всички държави членки;
33. призовава държавите членки да гарантират правото на образование на всички деца с увреждания, като следят те да имат равен достъп до приобщаващо и качествено образование от ранна детска до юношеска възраст, по-специално чрез създаването на специално адаптирана инфраструктура и организирането на специализирани обучения на преподавателския и придружаващия персонал; подчертава, че следва да се обърне специално внимание на достъпността на училищните услуги за децата с увреждания; подчертава, че децата с увреждания продължават да са непропорционално представени в специализираните институции, остават в тях за дълги срокове или за постоянно и се сблъскват с високи нива на дискриминация и пренебрегване;
34. подчертава, че хората с увреждания са изложени на по-голям риск да станат жертви на реч на омразата и на престъпления от омраза; приветства предложението на Комисията за разширяване на списъка на престъпленията в ЕС, така че да той да включва речта на омразата и престъпленията от омраза;

Равнопоставеност пред закона

35. призовава Комисията и държавите членки да предприемат спешни мерки за

премахване на ограниченията върху дееспособността, които възпрепятстват предвидените в Договорите права на хората с увреждания, включително като предприемат действия за замяна на вземането на решения от други лица с подкрепено вземане на решения в целия ЕС, зачитайки самостоятелността, волята и предпочитанията на отделните лица;

36. призовава държавите членки да приложат специални програми, които ще дадат възможност за преминаване от лишаване от дееспособност на лицата с умствени увреждания към схеми за подкрепено вземане на решения;
37. приветства факта, че за първи път през 2022 г. в Информационното табло на ЕС в областта на правосъдието бяха взети под внимание специфичните нужди на хората с увреждания по отношение на достъпа до правосъдие;
38. призовава Комисията и държавите членки да вземат необходимите мерки за премахване на всички пречки, включително културните, възпрепятстващи достъпа до правосъдие на хората с увреждания, чрез преодоляване на липсата на осведоменост относно уврежданията и КПХУ в правосъдните служби, включително отпускане на необходимото финансиране за обучение на работещите в системата на правосъдието, за да се подобри достъпността на информацията и да се осигури професионална подкрепа за жертвите с увреждания, по-специално когато жертвата зависи юридически, финансово или социално от насилника; отбелязва, че механизмите за подаване на жалби, както съдебни, така и извънсъдебни, следва да станат по-достъпни за хората с увреждания; призовава също така Комисията и държавите членки да включат осведомеността относно уврежданията и множествената и комбинираната дискриминация в критериите за наемане на персонал, по-специално на служителите в правосъдната система и местата за лишаване от свобода, които се занимават с хора с увреждания;
39. подчертава, че съоръженията и услугите трябва да бъдат достъпни, за да се гарантира равен достъп до правосъдие и подходяща помощ на тези, които срещат затруднения при упражняването на своята дееспособност; припомня, че затрудненията в комуникацията могат да имат сериозни последици по отношение на достъпа на задържаните лица с увреждания до информация в достъпни формати и до дейности, съобразени с техните увреждания; призовава Комисията и държавите членки да предприемат подходящи мерки, за да осигурят финансово приемлив, безопасен и ефективен достъп до правосъдие за хората с увреждания и да гарантират, че на всички етапи от процеса се обезпечават помощ и достъпна комуникация и информация;
40. припомня, че многократните премествания и липсата на непрекъснатост на грижите, както и липсата на персонал в правосъдната система и местата за лишаване от свобода, включително медицински персонал с подходящо обучение за оказване на помощ на задържани лица с увреждания, задълбочават уязвимостта и изолацията на тези задържани лица;
41. призовава Комисията да създаде програма за финансиране на покриването на съдебните разноски по съдебни производства, при които правителствата на

държавите членки са обвинени в дискриминиране на хора с увреждания; предлага това финансиране да може да се осигурява от съществуващия Европейски социален фонд плюс (ЕСФ+);

42. призовава Комисията и Eurofound да съберат надеждни данни и осигурят задълбочено проучване на въздействието на ограниченията на дееспособността върху живота на хората с увреждания, включително хората с психосоциални увреждания;

Участие в политическия и обществения живот: принципът „Нищо за нас да не става без нас“

43. призовава ЕС и държавите членки да изменят европейското изборително право, както и всяко съответно национално законодателство, за да гарантират, че всички хора с увреждания могат да гласуват и да се кандидатира на изборите наравно с останалите; подчертава, че решенията за лишаване от дееспособност поради увреждане, взети от държавата членка по произход, не следва да лишават гражданите на Съюза от правото да могат да бъдат избирани в държавата членка по пребиваване, ако законодателството на тази държава членка гарантира това право за всички лица с увреждания без ограничения; призовава Комисията, по-специално с оглед на следващите европейски избори през 2024 г., да работи с държавите членки, за да се обезпечи правото на независимо и тайно гласуване и да се гарантира, че хората с увреждания имат равни възможности да водят изборни кампании; подчертава, че в много случаи няма инфраструктура, която да позволява на хората с увреждания да упражнят демократичното си право на глас; във връзка с това призовава държавите членки да гарантират, че изборителните секции са достъпни за хората с увреждания; отново приветства за тази цел разпоредбите в законодателната резолюция на Европейския парламент от 3 май 2022 г. относно политическите права на хората с увреждания;
44. настоятелно призовава Комисията и държавите членки да включат хората с увреждания в цялото им многообразие и независимо от произхода им в процеса на вземане на решения в ЕС; счита, че лидерските позиции на хората с увреждания следва да се насърчават допълнително чрез по-големи инвестиции в организациите на хората с увреждания, за да се улесни тяхното пълноценното участие и да се увеличи влиянието им върху процеса на вземане на решения;
45. призовава европейските, националните, регионалните и местните политически партии да осигурят по-широко представителство на хората с увреждания в изборителните списъци; призовава определените изборителни органи на държавите членки да събират данни за достъпността на изборителните секции (включително сведения дали секциите са адаптирани, така че да отговарят на потребностите на хората с увреждания) и да представят тази информация на Комисията, Съвета и Европейския парламент най-късно една година след провеждането на избори за Европейски парламент;
46. изразява твърдото убеждение, че премахването на пречките чрез насърчаване и приемане на мерки за достъпност и специални формати за комуникация, например лесни за четене версии, брайлова азбука и жестов език, би било важна

крачка към това хората с увреждания да могат наистина да участват в политическия и обществения живот; подчертава необходимостта цифровите услуги да станат по-достъпни за хората с увреждания;

47. отчита развитието на новите технологии и потенциала им за хората с увреждания; насърчава Комисията да инвестира в разработването на приложенията на информационните и комуникационни технологии (ИКТ), които дават възможност за комуникация и превод с използване на жестов език и брайлова азбука;
48. призовава Комисията допълнително да подобри и насърчи аспектите на програма „Творческа Европа“, които стимулират приобщаването, за да се увеличи участието в областта на културата в целия Съюз като част от напредъка към по-приобщаващо общество, по-специално за хората с увреждания, като се насърчава тяхното активно участие в творческите процеси и в привличането на аудитория;

Необходимост от план за прилагане за управлението на риска от бедствия, което е приобщаващо за хората с увреждания, на равнището на ЕС

49. призовава Комисията и държавите членки да засилят участието на хората с увреждания и представителните им организации в процеса на вземане на решения при създаването, управлението, обезпечаването с ресурси и изпълнението на политики и програми за намаляване на риска от бедствия; призовава за интегриране на перспективата за хората с увреждания в реакцията на Съюза при управлението на кризи;
50. счита, че тези програми следва да включват интегриране в различни сектори и равнища на управление и да определят конкретни цели и срокове за създаване на план за действие за намаляване на риска от бедствия, който е приобщаващ за хората с увреждания, за да се изпълни Рамковата програма от Сендай;
51. подчертава, че политиките и програмите на ЕС трябва да бъдат подкрепени с дезагрегирани фактически данни; подчертава необходимостта от подкрепа и финансиране за научните изследвания, за да се разберат по-добре последиците от бедствията за хората с увреждания и тяхната способност да се справят с тях;
52. призовава държавите членки и Комисията да подобрят комуникацията си при кризи и да осигурят използването на формати, които позволяват на хората с увреждания да имат достъп до съответната информация; отбелязва със загриженост заключенията на Агенцията на Европейския съюз за основните права относно съществените недостатъци в тази област по време на пандемията от COVID-19;
53. отбелязва, че хората с увреждания са сред най-маргинализираното и изложено на риск население във всяка засегната от криза общност; подчертава освен това, че като последица от войната лицата с увреждания в ситуации на въоръжен конфликт са изложени на агресивни нападения и насилствено разселване, продължават да бъдат пренебрегвани в рамките на хуманитарните действия за цивилното население, озовало се в зони на сражения, и често са оставяни по домовете или в изоставени села в продължение на дни или седмици, с ограничен достъп до храна или вода; припомня в тази връзка значението на Стратегията на

ЕС за правата на детето, Гаранцията за децата, Стратегията на ЕС за правата на хората с увреждания за периода 2021 – 2030 г., както и на всички съществуващи правни инструменти на ЕС, включително Директивата за временната закрила⁵³, чрез които се предоставя подкрепа на държавите членки да отговорят на специфичните потребности на бежанците с увреждания и да им осигурят необходимата защита и грижи;

Свобода на движение и взаимно признаване: необходимост от разширяване на предимствата на картата на ЕС за хора с увреждания

54. подчертава наложителната нужда от взаимно определяне, диагностициране и признаване на статута на хората с увреждания във всички области в целия ЕС и настоятелно призовава Комисията да ускори работата си в това отношение, за да се гарантира признаването на статута на хората с увреждания при пътуване в целия ЕС и да се осигури свободата на движение на хората с увреждания във всички държави членки;
55. приветства обявената от Комисията информация в нейното писмо за намеренията от 2022 г. до Парламента, че през 2023 г. тя ще представи законодателно предложение за европейска карта за хора с увреждания, което също е включено в работната програма на Комисията за 2023 г.;
56. изразява твърдото убеждение, че картата на ЕС за хора с увреждания следва да се основава на задължителен законодателен акт на ЕС, който следва да обхваща различни области, а не само културата, развлекателните дейности и спорта; подчертава, че картата за хора с увреждания също така следва по подразбиране да може да се използва за националните, регионалните и местните обществени услуги, например транспорта, че за нея следва да има специален уебсайт и достъпна онлайн база данни на ЕС, налична на всички езици на ЕС, включително специални формати за комуникация, например лесни за четене версии, брайлова азбука и жестов език; освен това изисква от Комисията да обсъди въпроса за финансиране по линия на ЕСФ+ на управлението на прилагането на картата на ЕС за хора с увреждания;
57. изразява твърдо убеждение, че хората с увреждания и техните представителни организации трябва да бъдат активно включени в прилагането на картата на ЕС за хора с увреждания и комуникацията относно тази карта; счита, че на първо място това изисква преглед на настоящото законодателство и политики и трябва да бъде подкрепено от стабилен процес на повишаване на осведомеността, да бъде последвано от специални анализи на въздействието въз основа на дезагрегирани данни и да доведе до конкретни мерки за изпълнение;

⁵³ Директива 2001/55/ЕО на Съвета от 20 юли 2001 г. относно минималните стандарти за предоставяне на временна закрила в случай на масово навлизане на разселени лица и за мерките за поддържане на баланса между държавите членки в полагането на усилия за прием на такива лица и понасяне на последиците от този прием (ОВ L 212, 7.8.2001 г., стр. 12).

Насърчаване на приобщаващи общообразователни учебни заведения и гарантиране на качествено и достъпно здравеопазване

58. призовава Комисията и държавите членки да предприемат в съответствие с КПХУ мерки за улесняване на достъпа до и ползването на приобщаващо, висококачествено образование за всички учащи с увреждания, включително електронно обучение и учене през целия живот, и да включат специални показатели във връзка с уврежданията от стратегията „Европа 2020“ при преследването на целта в областта на образованието; подчертава, че е важно да се гарантира равен достъп до образование в класните стаи за учениците и студентите, включително в рамките на образованието в ранна детска възраст, независимо от това дали те имат увреждане; призовава държавите членки да увеличат инвестициите в програмата „Еразъм +“ и да използват възможностите за финансиране, предлагани от нея;
59. изразява съжаление във връзка с недостатъчните инвестиции от страна на някои държави членки в структури, предназначени за хората с увреждания, които се нуждаят от специални грижи от специалисти, като в някои случаи това принуждава тези хора, особено младите хора в училищна възраст, да напускат семейството си, за да имат достъп до подходящи структури в други държави членки;
60. призовава Комисията да гарантира, че цифровата среда е достъпна за всички; отбелязва, че субтитрирането на живо, лесната за четене информация, преводът на жестов език и създаването на достъпни уебсайтове са от съществено значение за предоставянето на образование и информация на хората с увреждания;
61. настоятелно призовава Комисията и държавите членки да предприемат бързи действия, за да гарантират, че на хората с увреждания, включително с психосоциални увреждания, се осигуряват, безплатно или на достъпни цени, същите по обхват, качество и стандарти здравни грижи и програми, които се осигуряват за останалите хора, включително достъп до услуги в областта на сексуалното и репродуктивното здраве и до инициативи в рамките на Европейския план за борба с рака;
62. настоятелно препоръчва със средства от ЕС да се подкрепя развитието на приобщаващи за хората с увреждания услуги в държавите членки; предлага Комисията да обмисли разработването на стандарти за достъпност на оборудването за скрининг;
63. счита, че достъпните кампании в областта на общественото здраве и комуникацията относно профилактиката, скрининга и лечението на заболяванията трябва да включват хората с увреждания и да се разпространяват в различни достъпни формати като жестов език, брайлова азбука и лесни за четене версии;
64. призовава държавите членки да гарантират приемствеността на грижите и подкрепата, които често пъти спират след завършване на училищното образование, което затруднява осъществяването на прехода към пазара на труда и води до нарушаване на възможностите за подкрепа за достъпа до заетост и на способността за независим живот;

65. призовава държавите членки да гарантират, че хората с увреждания имат равни възможности на пазара на труда, равен достъп до приобщаваща общообразователна система и здравни услуги, както и равен достъп до транспорт, като премахнат основните пречки за социалния живот и включат принципите на универсалния дизайн при инвестициите в инфраструктура и цифрови технологии в целия ЕС;
66. призовава Комисията да разработи всеобхватна и междусекторна европейска стратегия за психичното здраве като подходяща последваща мярка по отношение на Европейската рамка за действие в областта на психичното здраве и за усъвършенстване на Kompasа на ЕС за действие за психично здраве и благоденствие; отбелязва, че тази стратегия следва да има за цел да се изисква от държавите членки да интегрират грижите за психичното здраве и физическите грижи предвид тясната връзка между двете, включително като се поставя специален акцент върху хората с увреждания, да предоставят ефективни грижи въз основа на данните и правата на човека и да увеличат броя на предлаганите услуги, така че повече хора да могат да имат достъп до лечение; призовава държавите членки да включат по-специално в съответните фондове на ЕС подобряването на невропсихиатричните услуги за деца и младежи, които бяха засегнати в по-голяма степен от мерките, приети вследствие на пандемията и довели до нарастване на социалните трудности, бедността и психическото страдание с драматични последици;
67. призовава Комисията да преразгледа Директивата за трансграничното здравно обслужване, за да я приведе в съответствие с КПХУ и да гарантира ефективен достъп до качествено трансгранично здравно обслужване за лицата с увреждания;

Насърчаване на приобщаваща заетост

68. подчертава, че упражняването на правото на труд от страна на хората с увреждания⁵⁴ е тясно свързано с мерките за справяне с пряката и непряката дискриминация, бедността и пречките в областта на здравеопазването, образованието, обучението, жилищното настаняване, грижите, подкрепата, личната мобилност, достъпността на застроената среда, сегрегацията и институционализацията; поради това насърчава Комисията и държавите членки да предприемат ефективни и конкретни мерки за насърчаване на равенството, многообразието и хоризонталното приобщаване за хората с увреждания и техните семейства във всички части на обществото, наред с другото, чрез лична помощ, независим живот, социална закрила, повишаване на осведомеността и среда без пречки; припомня, че интеграцията на хората с увреждания на пазара на труда е не само от съществено значение за социалното приобщаване и равните възможности, но също така предлага значителни икономически възможности за финансовата независимост на хората с увреждания и е от полза за цялата икономика;
69. призовава Европейския орган по труда да работи с националните инспекции по труда за прилагане на съществуващото законодателство; препоръчва инспекторите по труда да наблюдават публичните и частните работодатели, за да

⁵⁴ Член 27 от Конвенцията за правата на хората с увреждания.

се гарантира спазването на трудовите права на хората с увреждания;

70. призовава Комисията и държавите членки да приемат цялостен политически подход, основан на жизнения цикъл, за да подкрепят превенцията на дискриминацията и да гарантират ефективно задържане на работа и приобщаване на пазара на труда на хората с увреждания; призовава Комисията и държавите членки изцяло да прилагат и интегрират КПХУ във всички законодателни и политически мерки и мерки за финансиране, по-специално по отношение на социалното приобщаване и приобщаването на пазара на труда на хората с увреждания; призовава ЕС и всички държави членки да ратифицират Факултативния протокол към Конвенцията за правата на хората с увреждания;
71. приветства ориентационния дебат от 16 юни 2022 г. между министрите на заетостта и социалните въпроси относно заетостта на хората с увреждания, начините за премахване на възпиращите фактори за наемане на работа на хора с увреждания и действията за насърчаване на тяхната интеграция на пазара на труда; очаква конкретни последващи действия от страна на държавите членки;
72. подчертава необходимостта да се обърне специално внимание на положението със заетостта на хората с увреждания, принадлежащи към етнически малцинства, например мигранти, бежанци, роми и хора от африкански произход;
73. подчертава, че е необходимо да се установи основан на правата на човека подход като рамка, в която обществото да обсъжда въпросите за уврежданията, и че подкрепата за хората с увреждания трябва да бъде съответно адаптирана; изтъква значението на цялостно определение и прилагане на достъпността и подчертава нейната стойност като абсолютно необходима основа, за да имат лицата с увреждания равни възможности, признати в КПХУ и в съответствие с Общ коментар № 2 на Комитета за правата на хората с увреждания относно КПХУ, като се вземат под внимание многообразните потребности на лицата с увреждания и се насърчава универсалният дизайн като принцип на ЕС⁵⁵;
74. призовава Комисията да започне преразглеждането на Директивата за равно третиране в областта на заетостта възможно най-скоро, и по-специално по отношение на хармонизирани минимални стандарти за разумни улеснения за работниците с увреждания, за да се хармонизира напълно тази директива с разпоредбите на КПХУ и да се въведе основан на участието процес с цел гарантиране на прякото и пълноценно участие на организациите, представляващи хората с увреждания;
75. подчертава значението на активното включване на хората с увреждания и техните семейства и представителни организации в разработването и прилагането на всички мерки, които ги засягат; подчертава, че е важно на работното място да се отчитат въпросите, свързани с уврежданията, и изтъква ролята на социалния

⁵⁵ В член 2 от Конвенцията за правата на хората с увреждания „универсален дизайн“ се определя като „дизайн на изделия, жизнена среда, програми и услуги, които да се ползват в максимална степен от всички хора, без да се налага тяхното адаптиране или специализиран дизайн. Понятието „универсален дизайн“ не изключва наличието на спомагателни уреди и пособия за определени групи лица с увреждания, когато това се налага“.

диалог и обучението за работодателите в това отношение; призовава държавите членки да предприемат активни мерки, за да осигурят недискриминация за всички и да гарантират, че хората с увреждания могат да упражняват своите трудови и синдикални права при равни условия с всички останали;

76. подчертава, че тормозът на работното място, включително сексуалният тормоз и ответните действия с цел отмъщение поради подаването на сигнали, затрудняват достъпа до работа и заетост, задържането на работа и равните възможности за професионално развитие, по-специално за жените с увреждания⁵⁶, както и че са необходими конкретни действия в държавите членки за предотвратяване, противодействие и санкциониране на тормоза срещу лица с увреждания;
77. счита, че схемите за подпомагане на доходите, помощта за инвалидност и активната подкрепа на заетостта се допълват взаимно за насърчаването на пълното и ефективно участие на хората с увреждания на пазара на труда, тъй като трудовите възнаграждения не заместват покриването на допълнителните разходи, свързани с уврежданията; поради това призовава държавите членки да отделят подпомагането на доходите, активната подкрепа на заетостта и помощта за инвалидност⁵⁷, за да гарантират, че правилата за допустимост са възможно най-приобщаващи, и да покриват допълнителните разходи, свързани с уврежданията, да водят борба с бедността на работещите и да осигурят равенство, достойнство и автономност на хората с увреждания; насърчава държавите членки да въведат подобни решения, така че лицата, полагащи грижи за хора с увреждания, да получават доходи в допълнение към обезщетенията, свързани с полагането на грижи;
78. настоятелно призовава Комисията да гарантира, че държавите членки зачитат принципа на равно третиране и равно заплащане за труд с равна стойност за всички работници; настоява също така, че на работниците с увреждания в защитени предприятия следва най-малкото да се гарантират права и статут, равностойни на трудовите права на хората, работещи на отворения пазар на труда; счита, че тези защитени предприятия следва да възприемат индивидуализиран подход и в границите на възможното да се използват само като временен вариант за ограничен период от професионалния живот на хората с увреждания; счита също така, че защитените предприятия следва да имат за цел да насърчават развитието на умения и да подкрепят прехода към отворения пазар на труда; настоява, че хората с увреждания, работещи в такава среда, следва да бъдат защитени чрез съществуващите правни рамки, обхващащи социалната закрила и условията на труд, което включва и защита на минималната работна заплата при условия на равноправност с останалите, в съответствие с член 27 от Конвенцията за правата на хората с увреждания; призовава държавите членки да разработват, при зачитане на правата на хората с увреждания, приобщаващи модели на защитена и подпомагана заетост, които да служат като мерки за ефективно

⁵⁶ „Europe 2020 data & People with disabilities – tables“ (Данни за Европа за 2020 г. и хората с увреждания – таблици) (EU SILC 2017), Stefanos Grammenos, Centre for European Social and Economic Policy (Център за европейска социална и икономическа политика), 27 декември 2019 г.

⁵⁷ Специален докладчик на ООН за правата на хората с увреждания, „Report of the Special Rapporteur on the rights of persons with disabilities“ (Доклад на специалния докладчик за правата на хората с увреждания), представен на 70-ата сесия на Общото събрание на ООН, 7 август 2015 г.

приобщаване и последващ преход към отворения пазар на труда; подчертава, че за хората с увреждания е важно да намерят качествена заетост, която да съответства на техните умения и амбиции, и че обучението, повишаването на квалификацията и преквалификацията на хората с увреждания следва да осигуряват реални способности и умения; призовава държавите членки да направят оценка на ефективността на съществуващите защитени предприятия по отношение на предоставянето на хората с увреждания на умения за намиране на работа на отворения пазар на труда; призовава Комисията да наблюдава този процес;

79. отбелязва, че кризата, свързана с COVID-19, доведе до увеличаване на дистанционната работа и че работата от разстояние би могла да спомага за насърчаване на заетостта на хората с увреждания като форма на улеснение във връзка с увреждането и като инструмент за постигане на по-голямо равновесие между професионалния и личния живот, както и за намаляване на пречките на пазара на труда, свързани с болки и умора; предупреждава обаче, че работодателите не бива да използват работата от разстояние, за да избегнат осигуряването на разумни улеснения или създаването на приобщаваща култура на работното място за работниците с увреждания⁵⁸, тъй като това може да води до изолирането им и да окаже въздействие върху психичното им здраве; подчертава, че бъдещите политики за работа от разстояние следва да се разработват в контекста на правата на хората с увреждания и че следва хората с увреждания да са включени, когато тези политики се разработват,, когато се договарят нови колективни споразумения относно работата от разстояние и когато дружествата преразглеждат своите политики за работа от разстояние, за да се гарантира, че те са благоприятни за хората с увреждания; припомня, че са необходими равен достъп до образование и обучение за хората с увреждания, придобиване от тях на цифрови умения и достъпност на съответната цифрова инфраструктура както в градските, така и в селските и в отдалечените райони, за да се даде възможност на хората да се възползват от новите възможности за заетост, създадени от цифровизацията; подчертава, че разумните улеснения са право на работниците с увреждания, и счита, че действията и програмите за повишаване на осведомеността относно уменията и способностите на хората с увреждания и грамотността по отношение на разумните улеснения за работодателите от частния и публичния сектор следва да бъдат насърчавани от публичните органи, за да се преодолее дискриминацията, даваща преимущество на хората без увреждания, и да се гарантира, че отговорните лица разполагат с инструментите, необходими за наемане, подкрепа и задържане на работа на работниците с увреждания;
80. отбелязва, че насърчаването на правата на възрастните хора е тясно свързано с постигането на равни права за хората с увреждания, тъй като вероятността от увреждания е по-голяма при възрастните хора и над 46% от хората на възраст 60 или над 60 години имат увреждания; подчертава, че с оглед на демографските промени, и по-специално застаряването на населението, е необходимо да се отговори на новите предизвикателства, свързани с по-големия брой увреждания вследствие на застаряването на работната сила и по-големия брой служители с

⁵⁸ Schur, L.A., Ameri, M. and Kruse, D., [Telework After COVID: A 'Silver Lining' for Workers with Disabilities?](#) (Работата от разстояние след COVID: лъч на надежда за хората с увреждания?), *Journal of Occupational Rehabilitation*, том 30, № 4, 2020 г., стр. 521 – 536.

хронични заболявания; подчертава значението на разработването на политики, включително гъвкаво работно време, за да се помогне на работниците с увреждания да се интегрират по-добре на пазара на труда, както и значението на услугите за полагане на грижи за хора с увреждания, включително стандартите за обучение на персонала и стандартите за лична помощ;

81. призовава държавите членки да наблюдават спазването на принципи № 2 и № 3 на Европейския стълб на социалните права, които предвиждат равно третиране и равни възможности по отношение на участието на пазара на труда, реда и условията за наемане на работа и напредъка в кариерата на мъжете и жените независимо от расов или етнически произход, религия или убеждения, увреждане, възраст или сексуална ориентация; призовава за мониторинг на приемането на мерките в рамките на КПХУ;
82. призовава държавите членки да предоставят съобразена с индивидуалните потребности подкрепа за хората с увреждания по отношение на достъпа до развитие на умения, професионално образование и обучение и заетост, за да се гарантират приобщаващи и активни политики по заетостта; насърчава службите по заетостта и публичния и частния сектор да въведат персонализирани мерки за подобряване на пригодността за заетост и задържането на работа на хората с увреждания на пазара на труда, за да се спазва КПХУ, както и да обменят най-добри практики относно наемането на работа на хора с увреждания чрез Европейската мрежа на публичните служби по заетостта; призовава държавите членки да предоставят насоки, обучение и финансова помощ в подкрепа на създаването на работни места, набирането на работници, предприемачеството и самостоятелната заетост за хората с увреждания, включително чрез ЕСФ+; подчертава положителната роля, която социалната икономика може да играе за заетостта на хората с увреждания; призовава държавите членки да създадат стимули за насърчаване на хората с увреждания да създават развиват дейности, генериращи доходи;
83. счита, че мерките за подкрепа на пазара на труда трябва да вземат предвид уврежданията и индивидуализираните отговори на политиката в подкрепа на приобщаването на хората с увреждания в сферата на заетостта; призовава държавите членки да подкрепят съответствието между търсенето и предлагането на работни места, професионалното профилиране, паралелната трудова заетост и обучение, приобщаването на работното място, обучението на работното място, професионалното развитие и наставничеството, както и приобщаващото и достъпно професионално образование и обучение, за да се подпомогне необходимата интеграция и задържане на хората с увреждания на работното място; подчертава, че мерките за подобряване на приобщаването и заетостта на хората с увреждания няма да бъдат наистина ефективни, ако не се преодолеят свързаните с уврежданията стереотипи и стигматизация на работното място и в обществото като цяло; подчертава в тази връзка значението на повишаването на осведомеността и на обучението на преподавателите, работодателите и служителите, както и на широката общественост, за справяне с дискриминацията, даваща преимущество на хората без увреждания, за промяна на нагласите и за гарантиране на истински приобщаващи общества;

84. подчертава, че ниското равнище на активност на хората с увреждания възпрепятства социалноикономическото приобщаване, което трябва да бъде подоброено чрез европейски и национални програми, насочени към предоставянето на възможност за активен живот и обучението на лицата, изключени от пазара на труда; подчертава, че въпреки че подкрепата и насърчаването на участието на пазара на труда на хората с увреждания е от решаващо значение, трябва също така да бъдат въведени подходящи и приобщаващи механизми за социална закрила, за да се гарантира, че е налице подкрепа за всички хора с увреждания;
85. отново призовава Комисията и държавите членки да извършат оценка на ключовите тенденции за бъдещето на труда от гледна точка на уврежданията, за да се набележат и предприемат конкретни действия, така че пазарът на труда да стане по-приобщаващ и да се намали цифровото разделение; подчертава значението на по-доброто използване на иновативните технологии, за да се осигурят еднакви условия и да се премахнат пречките пред образованието, обучението и заетостта, и по-специално в рамките на цифровия пазар на труда, както и за да се помогне на хората с увреждания да получават достъп до цифрови инструменти и софтуер, които са абсолютно необходими, за да могат те да водят независим живот; подчертава необходимостта от защита на хората с увреждания от основаваща се на ИИ дискриминация при вземането на решения за назначаване на работа, подбор, повишаване в длъжност и прекратяване на трудовите правоотношения; призовава държавите членки да направят курсовете за обучение за цифрови умения по-достъпни за групите хора, които са изложени на риск от изключване, наред с другото, хората с увреждания и възрастните хора, за да се интегрират те по-добре в социалния живот и на пазара на труда и да им се осигури по-добър достъп до електронни услуги и администрация;
86. решително подкрепя научните изследвания, социалните инвестиции и целенасочените инициативи на равнище ЕС за програми и услуги с доказана ефективност при подкрепата на дългосрочната интеграция на пазара на труда на хората с увреждания, като се обръща специално внимание на хората, страдащи от нарушение от аутистичния спектър; предлага държавите членки да възложат проучване на модели и програми, за които все още не съществува доказателствена база, както и да финансират иновации в предоставянето на услуги, като например ИИ, прилаган в помощните технологии⁵⁹;
87. призовава държавите членки, и по-специално националните координатори, в своите многогодишни национални стратегии в рамките на Европейската гаранция за децата да обърнат специално внимание на нуждите на децата с увреждания и да гарантират ефективен и безплатен достъп до качествени услуги, по-специално до приобщаващо образование; призовава ги да осигурят ефективен достъп до здравословно хранене и подходящо жилищно настаняване за всички деца бежанци с увреждания на равни начала с децата в приемащите държави в съответствие с Препоръка (ЕС) 2021/1004 на Съвета, за да се гарантира, че националните интегрирани мерки вземат предвид комбинираното неравностойно

⁵⁹ European Platform for Rehabilitation, [„Artificial intelligence and service provision for people with disabilities – An analytical paper“](#) (Изкуственият интелект и предоставянето на услуги за хората с увреждания – Аналитичен документ), 2022 г.

положение; призовава в тази връзка държавите членки и Комисията спешно да увеличат финансирането за Европейската гаранция за децата със специален бюджет от най-малко 20 милиарда евро; насърчава всички държави членки в тази връзка да заделят повече от минималните средства по ЕСФ+ при споделено управление за подкрепа на дейности в рамките на Европейската гаранция за децата; призовава отново държавите членки да прилагат подобрената Гаранция за младежта, за да се гарантират предложения с високо качество, включително справедливо възнаграждение, достъп до социална закрила и работна среда, адаптирана към потребностите на хората с увреждания;

88. призовава държавите членки да прилагат Директивата относно равновесието между професионалния и личния живот на родителите и лицата, полагащи грижи, с която се въвежда платен отпуск от пет работни дни годишно за лицата, полагащи грижи; настоява, че следва да се предвидят специални договорености за отпуска за полагане на грижи, отпуска по бащинство, родителския отпуск и гъвкавото работно време за родителите в особено неравностойно положение, като например тези с увреждания или родителите на деца с увреждания или с дългосрочни заболявания, без това да води до неблагоприятни действия от страна на работодателя;
89. призовава държавите членки да гарантират по-добри условия на труд и живот, включително чрез адекватни минимални заплати и мерки за прозрачност на заплащането, за да се намали разликата в заплащането на хората с увреждания и да се постигне приобщаващ и устойчив растеж на пазара на труда; подчертава значението на бързото приемане на директивата относно минималните работни заплати и прозрачността в заплащането, която трябва изцяло да се прилага за хората с увреждания;
90. призовава Комисията да разработи и популяризира европейска правна рамка за приобщаващите предприятия, за да се създават постоянни работни места за хората с увреждания.

o

o o

91. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция съответно на Съвета и на Комисията.

ИЗЛОЖЕНИЕ НА МОТИВИТЕ

В хода на изготвяне на настоящия доклад докладчикът внимателно разгледа прилагането на всеки член от Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания (наричана по-нататък „КПХУ“) заедно с представители на гражданското общество и на самите хора с увреждания.

КПХУ е първата международна спогодба за правата на човека, ратифицирана от ЕС и всички негови държави членки, което я прави правно обвързваща за институциите на ЕС и 27-те държави членки. Освен това институциите на ЕС трябва да изпълнят изцяло препоръките на Комитета на ООН за правата на хората с увреждания и да гарантират, че всяко бъдещо законодателство е напълно съобразено с КПХУ. Европейският парламент подчертава необходимостта от ратифициране на Факултативния протокол към КПХУ както от държавите членки, които все още не са направили това, така и от ЕС, тъй като това предоставя възможност за разглеждане на индивидуални или системни случаи на дискриминация.

Липсва обаче ефективно изпълнение и прилагане на действащото законодателство на ЕС относно правата на хората с увреждания. Шестнадесет години след приемането на КПХУ всекидневният живот на хората с увреждания продължава да бъде изпълнен с пречки: като се започне от физическите и социалните потребности, мине се през интегрирането в училище или на работното място и се стигне до всички съществени аспекти на ежедневието.

Липсата на изпълнение на КПХУ

Една от най-големите пречки пред постигането на пълноценното упражняване на правата на хората с увреждания е това, че няма прието законодателство за недискриминация на равнището на ЕС. Без хоризонтално законодателство за недискриминация хората с увреждания са изложени на широк спектър от други форми на дискриминация при достъпа си до жилищно настаняване, стоки и услуги, които не са включени в обхвата на европейско право в областта на недискриминацията. Въпреки многократните призови от страна на Европейския парламент, в които Комисията настоятелно се приканва да сложи край на блокирането на преговорите по хоризонталната директива относно равенството, от 2008 г. насам не е отбелязан напредък и Комисията не е предложила мерки, които да се приложат, в случай че директивата не бъде приета от Съвета.

Макар че държавите членки постигнаха голям напредък в ефективното прилагане на КПХУ и мониторинга в тази връзка, както и в спазването на стандартите ѝ, ЕС например продължи, в разрез с Конвенцията, да подпомага инвестициите в големи и малки институции. Освен това жалбите и сведенията за практики на изтезания и други форми на физическо и химическо ограничаване в институциите сочат, че това е системен проблем в ЕС, и следва да отправим призив за абсолютната им забрана и за търсене на отговорност от участващите в такива практики.

Докладчикът приветства Стратегията на ЕС за правата на хората с увреждания за периода 2021 – 2030 г. и ангажимента на Комисията да сложи край на практиката на институционализация във всички държави членки. Докладчикът обаче счита, че е от

съществено значение изрично да се признае сегрегационният характер на малките колективни домове и необходимостта от отказване от такива структури, които не следва да бъдат „алтернатива“ на големите институции, чрез насърчаване на подкрепата и услугите в рамките на общността, например личната помощ, и създаване на възможности за достъпни жилища на приемливи цени. Въпреки че бяха отделени значителни парични средства на ЕС за подпомагане на създаването на основани на общността услуги, паралелното инвестиране в малки и големи домове за настаняване попречи на създаването на алтернативни варианти за настаняване и подпомагане. Достъпът до услуги за независим живот е от ключово значение. Хората с увреждания следва да решават къде искат да живеят и каква помощ искат да получават.

Равенство и недискриминация

Някои хора с увреждания, включително такива с психосоциални увреждания, все още не могат да пълноценно да упражняват правото си на политическо участие в целия ЕС. На последните избори за Европейски парламент през 2019 г. в 18 държави членки имаше законодателство в сила, което лиши стотици хиляди граждани от възможността да гласуват поради увреждане (а именно заради поставяне под настойничество или попечителство). Освен това в тези данни не са включени лицата, които, макар и да не са лишени от дееспособността си, не са успели да гласуват, тъй като са институционализирани.

Хората с увреждания продължават да са изложени в по-голяма опасност от насилие и малтретиране, отколкото други хора. Има от три до четири пъти по-голяма вероятност децата и юношите с увреждания да преживеят физическо или сексуално насилие и да не получават необходимите грижи, отколкото другите деца. Държавите членки следва да предприемат всички подходящи мерки, за да гарантират защитата на правата на децата без дискриминация от какъвто и да било вид.

Жените и момичетата с увреждания са изправени пред множествена и комбинирана дискриминация във всички сфери на живота и са изложени в по-голяма степен на риск от насилие, експлоатация и малтретиране в сравнение с другите жени. Такова насилие може да приеме различни форми, включително тормоз, сексуално насилие и принудителен аборт, стерилизация и контрацепция. Комитетът на ООН за правата на хората с увреждания изрази опасенията си относно факта, че в законодателството на редица държави членки продължава да е разрешена принудителната стерилизация и че дори в държави, в които законът не разрешава принудителна стерилизация, все още може да се случват такива нарушения, когато се извършват без знанието и съгласието на момичето или жената с увреждания. Поради тази причина ЕС не може да си позволи повече да чака и следва бързо да ратифицира и изпълни Истанбулската конвенция, да събира дезагрегирани данни, за да предоставя информация за конкретното им положение, да финансира и насърчава обучението и изграждането на капацитет на специалистите, както и емоционалното и сексуалното образование в държавите членки, включително чрез финансиране на проекти.

Свобода на движение и взаимно признаване: необходимост от разширяване на ползите от картата на ЕС за хора с увреждания

Необходимостта от разширяване на ползите от картата на ЕС за хора с увреждания е от

първостепенно значение за докладчика. Поради факта, че преминаването на границите не променя статута на инвалидност на дадено лице, взаимното признаване, основаващо се на хармонизацията на системите за оценяване на степента на инвалидност, би позволило на хората с увреждания да се ползват от всички свои права в целия ЕС без да са изправени пред каквито и да било пречки. Защо това е важно?

Заетост: Липсата на връзка между системите за оценяване на степента на инвалидност в държавите членки значително ограничава възможността на хората с увреждания да се придвижват от една държава членка на ЕС в друга, за да започнат работа. Ако дадено лице има удостоверение за инвалидност, това му позволява също така да се ползва от услугите на агенциите по заетостта, от специализирано обучение и курсове за професионално обучение. За да се промени държавата на пребиваване, се изисква признаване на съответната степен на инвалидност, за да се ползва лицето от такива права.

Здравеопазване и рехабилитация: Възможността да се ползват услуги за рехабилитация, нивото на субсидии за тези услуги и субсидиите за закупуване на оборудване, необходимо за всекидневния живот на дадено лице с увреждания, изискват удостоверение за степента на инвалидност. При липсата на съответствие на системите за оценяване на инвалидността възможността за продължаване на текущите процеси на рехабилитация при промяна на държавата на пребиваване е сериозно ограничена.

Транспорт: За да се възползва от намаление на транспортните тарифи, пътуващото лице трябва има удостоверение за съответната степен на инвалидност, отговаряща на размера на намалението. На много места ползването на специализирани услуги за автомобилен транспорт зависи от това дали използващото ги лице има висока степен на инвалидност. Поради това, при липсата на съответствие между степените на инвалидност, понастоящем гражданите на държавите членки, които пътуват в Европа, не разполагат със специализирани транспортни услуги и ползване на намаления за транспорт.

Образование: Отделен проблем са разликите между системите за оценяване на степента на инвалидност на децата и младите хора в държавите – членки на ЕС, което води до трудности при достъпа до специализирано образование при промяна на държавата на пребиваване.

Необходимост да се насърчава достъпно и висококачествено здравеопазване

Понастоящем ЕС не признава дискриминацията на основата на увреждане във връзка със здравеопазването. Това означава, че хората с увреждания не са защитени, за да получават, безплатно или на приемливи цени, същите по обхват, качество и стандарти здравни грижи и програми, които се осигуряват за другите лица.

За лицата с психосоциални увреждания трудността се дължи не само на възможната дискриминация и стигматизация, но и на риска да не се получава адекватна информация и да не може да се дава информирано съгласие, ако тези лица са под настойничество или попечителство или други вид режим на вземане на решения от други лица. От друга страна, подкрепеното вземане на решения е практика, която може да окаже съществено влияние върху правото на здравеопазване на лицата с психосоциални увреждания, но въпреки това в почти всички държави членки все още съществуват режими на вземане на решения от други лица като крайна мярка. Това означава, че в много случаи, при които съществува възможност за избор между двата

режима, този на вземане на решения от други лица взима превес над режима на подкрепеното вземане на решения.

На последно място, ЕС понастоящем не разполага с каквито и да било действия, посветени на психичното здраве. Това е особено проблематичен въпрос, тъй като пречките, пред които са изправени хората с увреждания, имат последици за цялостното им благосъстояние и психично здраве и защото дори при хората без увреждания някои форми на проблеми с психичното здраве – ако не бъдат адекватно предотвратени и разрешени – могат да доведат до развиване на психосоциални увреждания. Въпреки факта, че Съветът и Европейският парламент настояха, че е необходима европейска стратегия за психичното здраве, понастоящем не се предвиждат, нито развиват такива действия.

Необходимост от план за изпълнение на ЕС за намаляване на риска от бедствия, което е приобщаващо за хората с увреждания

Докладчикът желае също така да подчертае, че последиците от изменението на климата – от бързо настъпващи бедствия, например тайфуни и горски пожари, до по-постепенни промени, например суша, покачване на температурите и морското равнище – имат непропорционални последици върху живота, благосъстоянието и възможностите за прехрана за хората с увреждания по целия свят. Фактът, че хората с увреждания не са включени в световните усилия за противодействие на кризата в областта на климата и намаляване на рисковете от бедствия, има драстични последици. Поради недостъпността на плановете за готовност при бедствия, системната дискриминация и широко разпространената бедност хората с увреждания често пъти биват изоставяни при усилията за оказване на помощ и реагиране.

В Рамковата програма от Сендай за намаляване на риска от бедствия за периода 2015 – 2030 г. е отразена програма за устойчиво развитие, която се основава на правата на човека и е приобщаваща и достъпна за хората с увреждания. Тя също така изисква всички политики за намаляване на риска от бедствия да включват перспективата за хората с увреждания и да насърчават информирано с оглед на риска вземане на решения, основаващо се на разпространението на информация, дезагрегирана по видове увреждане.

Може да се направи повече, за да се засили участието на хората с увреждания и представителните им организации в процеса по взимане на решения за създаването, управлението, обезпечаването с ресурси и изпълнението на политики и програми за намаляване на риска от бедствия. Това следва да включва интегриране в различни сектори и на различни равнища на управление, включително като се определят конкретни цели и срокове за постигане на баланс по отношение на хората с увреждания и се изготви план за действие за намаляване на риска от бедствия, който е приобщаващ за хората с увреждания, за да се изпълни Рамковата програма от Сендай. Политиките и програмите трябва също така да бъдат подкрепени с доказателствени бази и данни, които са в по-голяма степен дезагрегирани, и е необходимо да се подпомагат и финансират научни изследвания и да се разбират по-добре последиците от бедствията върху хората с увреждания и капацитетът им за справяне с тях.

Заключение

Целта и движещата сила на настоящия доклад от самото начало беше цялостното и ефективно прилагане на всеки един член от КПХУ и докладчикът счита, че Европейският парламент следва да има водеща роля при постигането на тази цел.

Истинското равенство може да се постигне единствено чрез конкретни и измерими резултати. КПХУ е ключовият инструмент за борба с дискриминацията, изключването и принудата, но трябва да преминем от думи към дела. Държавите членки следва да направят практически промени в законодателството си, за да стане равенството пред закона реалност за хората с увреждания в ЕС. Създаването на възможности за хората с увреждания да живеят като всички други не зависи от тях; властите са тези, които могат да отговорят на техните потребности, осигурявайки им като начало централна роля при вземането на решенията.

Демокрацията следва да бъде за всички и ако тя изключва някои групи, не може да се постигне равенство.

24.10.2022 г.

СТАНОВИЩЕ НА КОМИСИЯТА ПО ЗАЕТОСТ И СОЦИАЛНИ ВЪПРОСИ

на вниманието на комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи

Към равни права за хората с увреждания
(2022/2026(INI))

Докладчик по становище: Джорди Каняс

ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Комисията по заетост и социални въпроси приканва водещата комисия по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи да включи в предложението за резолюция, което ще приеме, следните предложения:

- като взе предвид член 2 и член 3, параграф 3 от Договора за Европейския съюз (ДЕС) и членове 2, 9, 10, 19 и 216, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС),
- като взе предвид Хартата на основните права на Европейския съюз (Хартата), и по-специално членове 3, 15, 20, 21, 23, 25, 26 и 47 от нея,
- като взе предвид Европейската социална харта, по-специално член 15 от нея,
- като взе предвид Европейския стълб на социалните права по-специално принципи 1, 2, 3, 4, 5, 6, 11, 14 и 17 от него,
- като взе предвид Програмата на ООН до 2030 г. за устойчиво развитие, и по-специално целите за устойчиво развитие (ЦУР) 1, 8 и 10,
- като взе предвид Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания и факултативния протокол към нея, както и нейното влизане в сила в ЕС на 21 януари 2011 г. в съответствие с Решение 2010/48/ЕО на Съвета от 26 ноември 2009 г. относно сключването от Европейската общност на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания¹,
- като взе предвид общите коментари на Комитета на ООН за правата на хората с увреждания относно прилагането на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания, и по-специално Общ коментар № 2 от 22 май 2014 г. относно

¹ ОВ L 23, 27.1.2010 г., стр. 35.

достъпността, Общ коментар № 3 от 25 ноември 2016 г. относно жените и момичетата с увреждания, Общ коментар № 4 от 25 ноември 2016 г. относно правото на приобщаващо образование, Общ коментар № 5 от 27 октомври 2017 г. относно самостоятелния живот и включването в общността, Общ коментар № 6 от 26 април 2018 г. относно равенството и недискриминацията и Общ коментар № 7 от 9 ноември 2018 г. относно участието на хората с увреждания, включително децата с увреждания, чрез техните представителни организации,

- като взе предвид заключителните бележки на Комитета на ООН за правата на хората с увреждания от 2 октомври 2015 г. относно първоначалния доклад на Европейския съюз и списъка с въпроси, представен от Комитета на ООН за правата на хората с увреждания на 20 април 2022 г., преди представянето на втория и третия периодичен доклад на Европейския съюз,
- като взе предвид Всеобщата декларация за правата на човека,
- като взе предвид Конвенцията на ООН за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените,
- като взе предвид Конвенцията на Съвета на Европа за превенция и борба с насилието над жени и домашното насилие (Конвенцията от Истанбул),
- като взе предвид Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи (Европейска конвенция за правата на човека),
- като взе предвид целта на стратегията „Европа 2020“ по отношение на бедността, Декларацията от Порто, съобщението на Комисията от 4 март 2021 г., озаглавено „План за действие на Европейския стълб на социалните права“ (СОМ (2021) 0102), и неговата цел за 2030 г. във връзка с борбата срещу бедността и социалното изключване,
- като взе предвид Директива 2000/43/ЕО на Съвета от 29 юни 2000 г. относно прилагане на принципа на равно третиране на лица без разлика на расата или етническия произход²,
- като взе предвид регламентите за определяне на правилата за програмите за финансиране от Съюза по линия на многогодишната финансова рамка, и по-специално Европейския социален фонд, Инициативата за младежка заетост, Европейския фонд за регионално развитие, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони, програмата „Еразъм“ и Фонда за справедлив преход, които всички осигуряват финансова помощ от ЕС за подобряване на положението на хората с увреждания,
- като взе предвид Директива 2000/78/ЕО на Съвета от 27 ноември 2000 г. за създаване на основна рамка за равно третиране в областта на заетостта и професиите³ (Директива за равно третиране в областта на заетостта),

² ОВ L 180, 19.7.2000 г., стр. 22.

³ ОВ L 303, 2.12.2000 г., стр. 16.

- като взе предвид Препоръка (ЕС) 2018/951 на Комисията относно стандартите за органите по въпросите на равенството⁴,
- като взе предвид Директива (ЕС) 2019/882 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2019 г. за изискванията за достъпност на продукти и услуги⁵ (Европейски акт за достъпността),
- като взе предвид Директива (ЕС) 2016/2102 на Европейския парламент и на Съвета от 26 октомври 2016 г. относно достъпността на уебсайтовете и мобилните приложения на организациите от общественения сектор⁶ (Директивата относно достъпността на уебсайтовете),
- като взе предвид предложението на Комисията от 2 юли 2008 г. за директива на Съвета за прилагане на принципа на равно третиране на лицата без оглед на религиозна принадлежност или убеждения, увреждане, възраст или сексуална ориентация (СОМ(2008)0426) и позицията на Парламента от 2 април 2009 г. относно посоченото предложение⁷,
- като взе предвид своята резолюция от 29 ноември 2018 г. относно положението на жените с увреждания⁸,
- като взе предвид съобщението на Комисията от 3 март 2021 г., озаглавено „Съюз на равенство: Стратегия за правата на хората с увреждания за периода 2021 – 2030 г.“ (СОМ(2021)0101), и по-специално шестте водещи инициативи,
- като взе предвид съобщението на Комисията от 15 ноември 2010 г., озаглавено „Европейска стратегия за хората с увреждания за периода 2010 – 2020 г.: Подновен ангажимент за Европа без бариери“ (СОМ(2010)0636) (Стратегия за хората с увреждания),
- като взе предвид работния документ на службите на Комисията от 2 февруари 2017 г., озаглавен „Доклад относно напредъка в изпълнението на Европейската стратегия за хората с увреждания за периода 2010 – 2020 г.“ (SWD(2017)0029),
- като взе предвид пилотния проект на Комисията за периода 2016 – 2028 г. относно карта на ЕС за хора с увреждания и проучването от 2021 г. за оценка на изпълнението на пилотното действие относно картата на ЕС за хора с увреждания и свързаните с нея ползи,
- като взе предвид становището на Европейския икономически и социален комитет от 11 декември 2019 г., озаглавено „Изготвяне на програмата на ЕС за правата на хората с увреждания за периода 2020 – 2030 г.: принос на Европейския икономически и социален комитет“⁹,

⁴ ОВ L 167, 30.7.2018 г., стр. 28.

⁵ ОВ L 151, 7.6.2019 г., стр. 70.

⁶ ОВ L 327, 2.12.2016 г., стр. 1.

⁷ ОВ C 137 E, 27.5.2010 г., стр. 68.

⁸ ОВ C 363, 28.10.2020 г., стр. 16.

⁹ ОВ C 97, 24.3.2020 г., стр. 41.

- като взе предвид работния документ на службите на Комисията от 20 ноември 2020 г., озаглавен „Оценка на Европейската стратегия за хората с увреждания за периода 2010 – 2020 г.“ (SWD(2020)0289),
- като взе предвид доклада на Комисията относно прилагането на Директивата за расовото равенство и на Директивата за равното третиране в областта на заетостта (COM(2021)0139),
- като взе предвид своята резолюция от 18 юни 2020 г. относно Европейската стратегия за хората с увреждания след 2020 г.¹⁰,
- като взе предвид своята резолюция от 10 март 2021 г. относно прилагането на Директива 2000/78/ЕО на Съвета за създаване на основна рамка за равно третиране в областта на заетостта и професиите с оглед на Конвенцията за правата на хората с увреждания¹¹,
- като взе предвид публикацията на Eurofound от 2021 г., озаглавена Disability and labour market integration: Policy trends and support in EU Member States (Увреждания и интеграция на пазара на труда: политически тенденции и подкрепа в държавите – членки на ЕС),
- като взе предвид своята резолюция от 7 април 2022 г. относно закрилата от страна на ЕС на децата и младите хора, бягащи от войната в Украйна,¹²
- като взе предвид своята резолюция от 19 май 2022 г., озаглавена „Социалните и икономическите последици за ЕС от войната на Русия в Украйна – укрепване на капацитета на ЕС за действие“¹³,
- като взе предвид съобщението на Комисията от 9 декември 2021 г., озаглавено: „Изграждане на икономика, която работи за хората: план за действие за социалната икономика“ (COM(2021)0778),
- като взе предвид публикацията на Eurofound от 2022 г., озаглавена People with disabilities and the COVID-19 pandemic: Findings from the Living, working and COVID-19 e-survey (Хората с увреждания и пандемията от COVID-19: резултати от електронното проучване „Живот, работа и COVID-19“),
- като взе предвид Конвенцията на ООН за правата на детето,
- като взе предвид Програмата на ООН до 2030 г. за устойчиво развитие, и по-специално цел за устойчиво развитие № 8 „Насърчаване на приобщаващ и устойчив икономически растеж, пълна и продуктивна заетост и достойни условия на труд за всички“,
- като взе предвид публикацията на Eurofound от 2018 г., озаглавена The social and employment situation of people with disabilities (Социалното положение и

¹⁰ ОВ С 362, 8.9.2021 г., стр. 8.

¹¹ ОВ С 474, 24.11.2021 г., стр. 48.

¹² Приети текстове, P9_TA(2022)0120.

¹³ Приети текстове, P9_TA(2022)0219.

- положението със заетостта на лицата с увреждания),
- като взе предвид своята резолюция от 29 април 2021 г. относно Европейската гаранция за децата¹⁴,
 - като взе предвид Препоръка (ЕС) 2021/1004 на Съвета от 14 юни 2021 г. за създаване на Европейска гаранция за децата¹⁵,
 - като взе предвид проучването на Тематичен отдел „В“ на Европейския парламент от 15 септември 2017 г., озаглавено Inclusive education for learners with disabilities (Приобщаващо образование за учащите се с увреждания)¹⁶,
 - като взе предвид своята резолюция от 7 октомври 2021 г. относно защитата на лицата с увреждания чрез петиции: извлечени поуки¹⁷, и от 8 юли 2020 г. относно правата на хората с умствена изостаналост по време на кризата, предизвикана от COVID-19¹⁸,
- А. като има предвид, че уврежданията са резултат от взаимодействието между лица с трайна физическа, психическа, интелектуална и сетивна недостатъчност и свързани с нагласите и заобикалящата среда бариери, които възпрепятстват тяхното пълноценно и ефективно участие в обществото, равноправно с останалите; като има предвид, че в Конвенцията за правата на хората с увреждания се отхвърля медицинският модел на уврежданията и се подкрепят вместо това основаващият се на правата на човека подход и социалният модел на уврежданията; като има предвид, че Конвенцията за правата на хората с увреждания изисква приобщаващо равенство за хората с увреждания; като има предвид, че хората с увреждания допринасят за многообразието на човечеството и обществото;
- Б. като има предвид, че в Европа има приблизително 87 милиона хора с увреждания¹⁹; като има предвид, че приблизително всеки шести гражданин в ЕС живее с някакъв вид увреждане; като има предвид, че 50,6% от хората с увреждания работят, а 28,4% са изложени на риск от бедност или социално изключване, в сравнение със съответно 74,8%²⁰ и 18,4% от хората без увреждания²¹; като има предвид, че според най-новите статистически данни на Общността за доходите и условията на живот разликата в заетостта между хората със и без увреждания е била 24,5% през 2020 г.; като има предвид, че степента на трудова заетост на хората с увреждания в ЕС е едва 61,0% в сравнение с 82,3% при хората без увреждания; като има предвид, че ревматичните заболявания и

¹⁴ ОВ С 506, 15.12.2021 г., стр. 94.

¹⁵ ОВ L 223, 22.6.2021 г., стр. 14.

¹⁶ <https://op.europa.eu/bg/publication-detail/-/publication/434b691e-a8b2-11e7-837e-01aa75ed71a1>

¹⁷ ОВ С 132, 24.3.2022 г., стр. 129.

¹⁸ ОВ С 371, 15.9.2021 г., стр. 6.

¹⁹ Европейска комисия, [Встъпителни бележки от 3 март 2021 г. на члена на Комисията Дали относно Стратегията за правата на хората с увреждания за периода 2021 – 2030](#), 3 март 2021 г.

²⁰ Lecerf, M., European Parliamentary Research Service, [Employment and disability in the European Union \(Заетост и увреждания в Европейския съюз\)](#), май 2020 г.

²¹ Евростат, [Disability statistics – poverty and income inequalities \(Статистически данни относно уврежданията – бедност и неравенства по отношение на доходите\)](#), януари 2021 г.

заболяванията на опорно-двигателния апарат са свързани с високи равнища на увреждания, представляват най-голямата причина за физическо увреждане в ЕС и съставляват над 50% от годините, прекарани с увреждане, в Европа²²; като има предвид, че някои хора с увреждания, по-специално хората с интелектуални и психосоциални увреждания и хората с аутизъм, са непропорционално засегнати от по-високи равнища на безработица; като има предвид, че между 70% и 90% от възрастните с аутизъм са безработни²³;

- В. като има предвид, че лицата с увреждания продължават да се сблъскват с множествена и комбинирана дискриминация и да са в неравностойно положение в ежедневието си и че те не се ползват пълноценно от основните свободи и права, предвидени в приложимите нормативни и законодателни рамки на ЕС и ООН, например що се отнася до взаимното признаване между държавите членки на статута на лицата с увреждания, еднакъв достъп до обществен транспорт, достъпността на застроената среда, използването на жестомимични езици, финансирането на образованието и професионалното обучение и достъпа до тях, достъпа до лична помощ и интегрирането в общността, както и равните възможности и равното третиране в областта на заетостта и професиите; като има предвид, че тези предизвикателства се различават в държавите членки;
- Г. като има предвид, че жените с увреждания представляват 16% от общия брой на жените в ЕС и 60% от общия брой на хората с увреждания в Европа; като има предвид, че жените с увреждания са изложени на по-висок риск от безработица, бедност и социално изключване в сравнение с мъжете с увреждания и жените без увреждания, като едва 20% от жените с увреждания работят на пълно работно време – в сравнение с 29% от мъжете с увреждания и 48% от жените без увреждания²⁴; като има предвид, че бедността и комбинираните форми на дискриминация увеличават риска от социално изключване и насилие срещу жените; като има предвид, че за жените с увреждания е два до пет пъти по-вероятно да станат жертви на насилие, отколкото за останалите жени²⁵;
- Д. като има предвид, че според проучване на Eurofound между 2011 г. и 2016 г. разликата в броя на завършилите висше образование между хората със и без увреждания се е увеличила от 7% на 9%; като има предвид, че едва 29,4% от хората с увреждания са завършили висше образование в сравнение с 43,8% от хората без увреждания²⁶; като има предвид, че ограниченията по отношение на

²² Според данни на [Инструмента за оценка на необходимостта от услуги за рехабилитация на Световната здравна организация](#) към 4 април 2022 г.

²³ Autism-Europe, [State of play of employment of people on the autism spectrum in Europe: barriers, good practices and trends \(Актуално състояние на заетостта на хората в Европа, страдащи от нарушение от аутистичния спектър: пречки, добри практики и тенденции\)](#), 5 ноември 2019 г.

²⁴ Европейски институт за равенство между половете, Gender Equality Index 2021 (Индекс за равенството между половете за 2020 г.).

²⁵ Европейски форум на хората с увреждания, [EDF joins World Day for the Elimination of Violence against Women. Orange the World: Fund, Respond, Prevent, Collect! \(Европейският форум на хората с увреждания се присъединява към Международния ден за премахване на насилието над жените. Да оцветим света в оранжево: финансиране, реагиране, превенция, събиране!\)](#), 25 ноември 2021 г.

²⁶ Европейска комисия, [„Съюз на равенство: Стратегия за правата на хората с увреждания за периода 2021 – 2030 г. – Да изградим съюз без ограничения“](#), 3 март 2021 г. Вж. също: Съобщението на Комисията от 3 март 2021 г., озаглавено „Съюз на равенство: Стратегия за правата на хората с увреждания за периода 2021 – 2030 г.“ (COM(2021)0101),

достъпа до образование за хората с увреждания водят до по-слабо участие в образователни дейности и обучение и до риск от социално и икономическо изключване;

- Е. като има предвид, че ЕС, неговите институции и неговите държави членки са страни по Конвенцията за правата на хората с увреждания и са задължени изцяло да прилагат залегналите в нея основни права, включително член 27 относно труда и заетостта; като има предвид, че правата, залегнали в Конвенцията за правата на хората с увреждания, далеч не са реалност за милиони хора с увреждания в ЕС, не на последно място поради недостатъците в Директивата за равно третиране в областта на заетостта;
- Ж. като има предвид, че в Конвенцията за правата на хората с увреждания се признава правото на труд на хората с увреждания наравно с всички останали, като това включва правото на възможност за прехрана чрез свободно избрана или приета работа и в работна среда, която да е отворена, недискриминационна и достъпна; като има предвид, че всеки има право на навременна и съобразена с нуждите помощ за подобряване на перспективите си за заетост или самостоятелна заетост, включително правото да получава подкрепа за търсене на работа, обучение и преквалификация, както се посочва в принцип 4 от Европейския стълб на социалните права; като има предвид, че хората с увреждания в голяма степен са изключени от отворения пазар на труда и че им се отказва правото да се трудят наравно с останалите или се сблъскват със сериозни затруднения при постигането на равен достъп и равни условия в рамките на пазара на труда; като има предвид, че според проучване на Eurofound основните пречки пред заетостта на хората с увреждания включват стереотипи, свързани с уврежданията, бюрократични трудности при достъпа до наличните услуги, липса на стратегическа визия в управлението, недостатъчен мониторинг на изпълнението на политиките, ограничени ресурси за обучение на работодателите и липса на специализирана подкрепа²⁷;
- З. като има предвид, че хората с увреждания следва да имат достъп до индивидуализирана подкрепа и адаптиране на работното място; като има предвид, че хората с увреждания имат право на подпомагане на доходите, което да им осигурява възможност за достоен живот, услуги, които да им позволяват да участват на пазара на труда и в обществото, и работна среда, приспособена към техните нужди. като има предвид, че неравностойното положение на хората с увреждания далеч надхвърля сферата на заетостта; като има предвид, че социалното и финансовото положение на хората с увреждания в ЕС е значително по-лошо от това на хората без увреждания²⁸ и е синоним на структурно или образователно неравностойно положение и дискриминация; като има предвид, че мерките за подкрепа, насочени към области, различни от заетостта – например

²⁷ Eurofound, [Disability and labour market integration: Policy trends and support in EU Member States \(Увреждания и интеграция на пазара на труда: Политически тенденции и подкрепа в държавите – членки на ЕС\)](#).

Служба за публикации на Европейския съюз, Люксембург, 2021 г.

²⁸ Eurofound, *The social and employment situation of people with disabilities (Социалното положение и положението със заетостта на лицата с увреждания)*, Служба за публикации на Европейския съюз, Люксембург, 2018 г.

намаляване на бедността, достъп до жилищно настаняване и грижи за деца, достъпен обществен транспорт и лична помощ – също играят ключова роля за предоставянето на възможности на хората с увреждания да получат достъп до и да продължат да бъдат част от работната сила;

- И. като има предвид, че в Стратегията на ЕС за правата на хората с увреждания за периода 2021 – 2030 г. се предлага създаването до края на 2023 г. на европейска карта за хора с увреждания, която да бъде признавана във всички държави членки;
- Й. като има предвид, че технологичните иновации, като например етичните и ориентирани към човека системи с изкуствен интелект, имат потенциала да разработват ефективни, достъпни и недискриминационни процеси за наемане на работа, но че неприобщаващото технологично развитие би могло да представлява риск от добавяне на нови пречки и форми на дискриминация за хората с увреждания; като има предвид, че член 9 от Конвенцията за правата на хората с увреждания изисква достъпна информация и достъп до комуникационните технологии и системи на равни начала; като има предвид, че 64,3% от хората с увреждания на възраст над 16 години имат интернет връзка у дома в сравнение с 87,9% от хората без увреждания²⁹;
- К. като има предвид, че според проучване на Eurofound подкрепата за предприемачеството и самостоятелната заетост под формата на насоки, обучение и финансова помощ може да предостави възможности за хората с увреждания да бъдат активни на отворения пазар на труда, като по този начин се премахват стимулите за зависимостта им единствено от обезщетения за инвалидност; като има предвид, че тази подкрепа трябва да бъде добре насочена и обезпечена с необходимите ресурси³⁰;
- Л. като има предвид, че пандемията от COVID-19 изостри съществуващите пречки и неравенства за всички лица с увреждания; като има предвид, че според проучването на Eurofound по време на пандемията средно 71% от респондентите с увреждания са били изложени на риск от депресия, а 25% от респондентите с увреждания са посочили, че не са имали достъп до услуги в областта на психичното здраве, като тези проценти са двойно по-високи, отколкото при хората без увреждания³¹; като има предвид, че според проучване на Eurofound локдауните и ограниченията поради пандемията от COVID-19 са засегнали особено силно младите хора с увреждания на възраст между 18 и 29 години, като 51% от респондентите съобщават, че са се чувствали самотни – 19% повече отколкото при младите хора без увреждания³²; като има предвид, че планове за

²⁹ Съобщението на Комисията от 3 март 2021 г., озаглавено „Съюз на равенство: Стратегия за правата на хората с увреждания за периода 2021 – 2030 г.“ (COM(2021)0101),

³⁰ Eurofound, [Disability and labour market integration: Policy trends and support in EU Member States \(Увреждания и интеграция на пазара на труда: Политически тенденции и подкрепа в държавите – членки на ЕС\)](#),

Служба за публикации на Европейския съюз, Люксембург, 2021 г., стр. 25

³¹ Eurofound, [People with disabilities and the COVID-19 pandemic: Findings from the Living, working and COVID-19 e-survey \(Хората с увреждания и пандемията от COVID-19: резултати от електронното проучване „Живот, работа и COVID-19“\)](#), поредица относно COVID-19, Служба за публикации на Европейския съюз, Люксембург, 2022 г., стр.

³² Eurofound, [People with disabilities and the COVID-19 pandemic: Findings from the Living, working and](#)

връщане на работа са от решаващо значение за работниците, страдащи от проблеми с психичното здраве;

- М. като има предвид, че политическото участие не засяга в еднаква степен всички хора с увреждания; като има предвид, че лицата с по-тежки увреждания, както и лицата с определени видове увреждания – например лицата с интелектуална недостатъчност – се сблъскват в непропорционална степен с пречки пред участието си в политическия живот; като има предвид, че тези лица често са сред най-изолираните и изключените;
- Н. като има предвид, че десетилетие след като ЕС стана страна по Конвенцията за правата на хората с увреждания равнището на институционализация остава непроменено; като има предвид, че в цяла Европа най-малко 1,4 милиона души все още живеят в институции – брой, който остава непроменен след приемането на Конвенцията³³; като има предвид, че според проучването на Европейската мрежа за независим живот от 2020 г. 24 от 43 държави, представени в Съвета на Европа, не разполагат със стратегия за деинституционализация, а за 18-те държави, които разполагат с такава, 88% от респондентите описват тази стратегия като неадекватна или нуждаеща се от подобрене;
- О. като има предвид, че 33 държави в Съвета на Европа предоставят някакъв вид лична помощ, но че 97% от респондентите посочват, че достъпът до такава или е недостатъчен, или се нуждае от подобрене;
- П. като има предвид, че настоящата законодателна рамка не установява задължение за държавите членки да определят орган за равно третиране, който да защитава жертвите на дискриминация, основана на увреждане;
- Р. като има предвид, че през 2008 г. Комисията представи предложение за разширяване на обхвата на защитата срещу дискриминация извън сферата на заетостта, според предвиденото в Директива 2000/78/ЕО, която забранява дискриминацията, основана на увреждане, възраст, сексуална ориентация и религия или убеждения в областта на заетостта и професиите; като има предвид, че новата директива ще направи принципа на равенството приложим за образованието и достъпа до стоки и услуги и до социална закрила, в т.ч. социална сигурност и здравни грижи; като има предвид, че предложението все още не е прието и от 13 години е блокирано в Съвета, тъй като за неговото приемане се изисква единодушие;
- С. като има предвид, че всички държави – членки на ЕС, са ратифицирали Конвенцията на ООН за правата на детето, с което се задължават да я спазват, и като има предвид, че в член 3 параграф 3 от Договора за Европейския съюз се поставя целта ЕС да насърчава защитата на правата на децата; като има предвид,

[COVID-19 e-survey \(Хората с увреждания и пандемията от COVID-19: резултати от електронното проучване „Живот, работа и COVID-19“\)](#), поредица относно COVID-19, Служба за публикации на Европейския съюз, Люксембург, 2022 г., стр. 11.

³³ Angelova-Mladenova, L. and Brennan, C., [Shadow report on the implementation of the UN Convention on the Rights of people with disabilities in the European Union \(Доклад „в сянка“ относно прилагането на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания в Европейския съюз\)](#), Европейска мрежа за независим живот, февруари 2022 г., стр. 5.

че Хартата на основните права на ЕС гарантира, че институциите на ЕС и държавите членки трябва да защитават правата на детето, когато прилагат правото на ЕС; като има предвид, че Парламентът прие с голямо мнозинство своята резолюция относно Европейската гаранция за децата, в която настоятелно се иска да се гарантира достъп на всички деца до приобщаващо образование от ранна детска възраст до юношеска възраст, включително за ромските деца, децата с увреждания, децата без гражданство и децата мигранти, както и децата, които живеят в условията на извънредна хуманитарна ситуация;

- T. като има предвид, че достъпът до качествена заетост, образование и обучение, до здравеопазване, до социална закрила, включително на трансгранично равнище, и до подходящото жилищно настаняване, подкрепата за независимия начин на живот и равните възможности за участие в развлекателни дейности и в живота на общността са от съществено значение за качеството на живот на хората с увреждания, за намаляване на бедността и уязвимостта и за подкрепа на приобщаващия и устойчив растеж ; като има предвид, че националните схеми за минимален доход следва да гарантират равен достъп за хората с увреждания; като има предвид, че хората с увреждания следва също така да имат достъп до целева помощ за допълнителните си разходи, свързани с уврежданията, т.е. че тези разходи не следва да се покриват само от доходите;
1. подчертава, че упражняването на правото на труд от страна на хората с увреждания³⁴ е тясно свързано с мерките за справяне с пряката и непряката дискриминация, бедността и пречките в областта на здравеопазването, образованието, обучението, жилищното настаняване, грижите, подкрепата, личната мобилност, достъпността на застроената среда, сегрегацията и институционализацията; поради това насърчава Комисията и държавите членки да предприемат ефективни и конкретни мерки за насърчаване на равенството, многообразието и хоризонталното приобщаване на хората с увреждания и техните семейства във всички части на обществото, наред с другото, чрез лична помощ, независим живот, социална закрила, повишаване на осведомеността и среда без пречки; припомня, че интеграцията на хората с увреждания на пазара на труда е не само от съществено значение за социалното приобщаване и равните възможности, но също така предлага значителни икономически възможности за финансовата независимост на хората с увреждания и е от полза за цялата икономика;
 2. призовава Европейския орган по труда да работи с националните инспекции по труда за прилагане на съществуващото законодателство; препоръчва инспекторите по труда да наблюдават публичните и частните работодатели, за да се гарантира спазването на трудовите права на хората с увреждания;
 3. призовава Комисията и държавите членки да приемат цялостен политически подход, основан на жизнения цикъл, за да подкрепят превенцията на дискриминацията и да гарантират ефективно задържане на работа и приобщаване на хората с увреждания на пазара на труда; призовава Комисията и държавите членки изцяло да прилагат и интегрират Конвенцията за правата на хората с

³⁴ Член 27 от Конвенцията за правата на хората с увреждания.

увреждания във всички законодателни и политически мерки и мерки за финансиране, по-специално по отношение на социалното приобщаване и приобщаването на пазара на труда на хората с увреждания; призовава ЕС и всички държави членки да ратифицират Факултативния протокол към Конвенцията за правата на хората с увреждания;

4. приветства неотдавнашния политически дебат на 16 юни 2022 г. между министрите на заетостта и социалните въпроси относно заетостта на хората с увреждания и начините за премахване на възпиращите фактори за наемане на работа на хора с увреждания, както и действията за насърчаване на тяхната интеграция на пазара на труда; очаква конкретни последващи действия от страна на държавите членки;
5. подчертава необходимостта да се обърне специално внимание на положението със заетостта на хората с увреждания, принадлежащи към етнически малцинства, например мигранти, бежанци, роми и хора от африкански произход;
6. подчертава, че е необходимо да се установи основан на правата на човека подход като рамка, в която обществото да обсъжда въпросите за уврежданията, и че подкрепата за хората с увреждания трябва да бъде съответно адаптирана; подчертава значението на едно цялостно определение и прилагане на достъпността и нейната стойност като абсолютно необходима основа, за да имат лицата с увреждания равни възможности, признати в Конвенцията за правата на хората с увреждания и в съответствие с Общ коментар № 2 на Комитета за правата на хората с увреждания, като се вземат под внимание многообразните нужди на лицата с увреждания и се насърчава универсалният дизайн³⁵ като принцип на ЕС;
7. подчертава, че хората с увреждания следва да се ползват от правото си на свободно движение в ЕС наравно с останалите, и настоятелно призовава Комисията да представи предложение за хармонизирано определение на понятието „увреждане“ на равнището на ЕС, както и за взаимно признаване на статута на хората с увреждания и свързаните с този статут обезщетения и права на социална закрила, за да им се даде възможност за достъп до здравеопазване, грижи и други услуги, които улесняват независимия живот и възможностите им за образование, обучение и заетост отвъд националните граници; призовава държавите членки да улесняват преносимостта на обезщетенията за инвалидност и за увреждане за хората с увреждания, включително помощните услуги, когато е целесъобразно, за да се насърчава допълнително правото на свободно движение; призовава Комисията и държавите членки да изпълняват възможно най-скоро своите ангажименти в рамките на стратегията на ЕС за хората с увреждания, по-специално обещаното разширяване на европейската карта за хората с увреждания, за да се гарантира, че статутът на лице с увреждания се признава във всички

³⁵ Съгласно член 2 от Конвенцията за правата на хората с увреждания „универсален дизайн“ се определя като „дизайн на изделия, жизнена среда, програми и услуги, които да се ползват в максимална степен от всички хора, без да се налага тяхното адаптиране или специализиран дизайн. Понятието „универсален дизайн“ не изключва наличието на спомагателни уреди и пособия за определени групи лица с увреждания, когато това се налага“.

държави членки;

8. призовава Съвета (по-специално предстоящите си председателства) да деблокира преговорите по предложената хоризонтална директива за борба с дискриминацията без по-нататъшно забавяне и да отбележи напредък към постигането на споразумение, тъй като това е предварително условие за постигане на равенство в ЕС и за разширяване на защитата на хората с увреждания във всички области;
9. призовава Комисията да извърши хоризонтален, всеобхватен преглед и когато е необходимо, преразглеждане на цялото съответно законодателство на ЕС, за да се гарантира пълното му съответствие с Конвенцията за правата на хората с увреждания, по-специално по отношение на достъпността на застроената и цифровата среда; призовава Комисията да започне преразглеждането на Директивата за равно третиране в областта на заетостта възможно най-скоро, и по-специално по отношение на хармонизирани минимални стандарти за разумни улеснения за работниците с увреждания, за да се хармонизира напълно тази директива с разпоредбите на Конвенцията за правата на хората с увреждания и да се въведе основан на участието процес с цел гарантиране на прякото и пълно участие на организациите, представляващи хората с увреждания; призовава Комисията да преразгледа Директивата за трансграничното здравно обслужване³⁶, за да я приведе в съответствие с Конвенцията за правата на хората с увреждания с цел осигуряване на ефективен достъп до качествено трансгранично здравно обслужване за лицата с увреждания;
10. подчертава значението на активното включване на хората с увреждания и техните семейства и представителни организации в разработването и прилагането на всички мерки, които ги засягат; подчертава, че е важно на работното място да се включат съображенията, свързани с уврежданията, и подчертава ролята на социалния диалог и обученията за работодателите в това отношение; призовава държавите членки да предприемат активни мерки, за да осигурят недискриминация за всички и да гарантират, че лицата с увреждания могат да упражняват своите трудови и синдикални права при равни условия с всички останали;
11. подчертава, че тормозът на работното място, включително сексуалният тормоз и ответните действия с цел отмъщение, породени от подаването на сигнали, затрудняват достъпа до работа и заетост, задържането на работа и равните възможности за професионално развитие, по-специално за жените с увреждания³⁷, както и че са необходими конкретни действия в държавите членки за предотвратяване, борба и санкциониране на тормоза срещу лица с увреждания; в този контекст приветства предложението за директива относно борбата с насилието над жени и домашното насилие³⁸; настоятелно призовава ЕС и всички

³⁶ Директива 2011/24/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2011 г. за упражняване на правата на пациентите при трансгранично здравно обслужване (ОВ L 88, 4.4.2011 г., стр. 45).

³⁷ [Europe 2020 data & People with disabilities — tables \(Данни за Европа за 2020 г. и хората с увреждания – таблици\)](#) (EU SILC 2017), Stefanos Grammenos, Centre for European Social and Economic Policy (Център за европейска социална и икономическа политика), 27 декември 2019 г.

³⁸ Предложение на Комисията за директива на Европейския парламент и на Съвета относно борбата с

държави членки да ратифицират Конвенцията от Истанбул, която ще има хоризонтално въздействие върху цялото съответно законодателство на ЕС със специален акцент върху жените с увреждания, които са изправени пред множествена и комбинирана дискриминация;

12. счита, че схемите за подпомагане на доходите, помощта, свързана с уврежданията, и активната подкрепа за заетостта се допълват, що се отнася до насърчаването на пълното и ефективно участие на хората с увреждания на пазара на труда, тъй като трудовите възнаграждения не заместват покриването на допълнителните разходи, свързани с уврежданията; поради това призовава държавите членки да отделят подпомагането на доходите, активната подкрепа за заетостта и свързаната с уврежданията помощ³⁹, за да се гарантира, че правилата за допустимост са възможно най-приобщаващи, и да се покриват допълнителните разходи, свързани с уврежданията, да се води борба с бедността на работещите и да се гарантира равенство, достойнство и автономност на хората с увреждания; насърчава държавите членки да въведат подобни решения, така че лицата, полагащи грижи за хора с увреждания, да получават доходи в допълнение към обезщетенията, свързани с полагането на грижи;
13. припомня, че член 19 от Конвенцията за правата на хората с увреждания предвижда равно право на хората с увреждания да живеят самостоятелно и да бъдат включени в общността; настоятелно призовава държавите членки, с подкрепата на Комисията, да ускорят процеса на деинституционализация и да насърчават прехода към грижи и подкрепа в общността; подчертава, че средствата на ЕС следва да се използват за насърчаване на приобщаването и достъпността; призовава държавите членки да включат конкретни цели с определени срокове в своите стратегии за деинституционализация, да ги финансират по подходящ начин и да разработят механизми за гарантиране на ефективна координация между съответните органи от различни административни сектори и равнища; изразява съжаление по повод на липсата на достъпни жилища на приемливи цени, което е голяма пречка пред независимия живот; подчертава, че независимият живот в рамките на общността трябва да се укрепва и постига като алтернатива на институционалните рамки в съответствие с Общ коментар № 5 от Конвенцията за правата на хората с увреждания;
14. настоятелно призовава Комисията да гарантира, че държавите членки зачитат принципа на равно третиране и равно заплащане за труд с равна стойност за всички работници; освен това настоява, че на работниците с увреждания в защитени предприятия следва най-малкото да се гарантират правата и статутът, равностойни на трудовите права на хората, работещи на отворения пазар на труда; счита, че такива защитени предприятия следва да възприемат индивидуализиран подход и в рамките на възможното да представляват само временен вариант за ограничен период в рамките на професионалния живот на хората с увреждания; счита също така, че такива защитени предприятия следва да имат за цел да насърчават развитието на умения и да подкрепят прехода към отворения пазар на

насилието над жени и домашното насилие (COM(2022)0105).

³⁹ Специален докладчик на ООН за правата на хората с увреждания, *Report of the Special Rapporteur on the rights of persons with disabilities* (Доклад на специалния докладчик за правата на хората с увреждания), представен на 70-ата сесия на Общото събрание на ООН, 7 август 2015 г.

труда; настоява, че хората с увреждания, работещи в такава среда, следва да бъдат защитени чрез съществуващите правни рамки, обхващащи социалната закрила и условията на труд, включително защита на минималната работна заплата наравно с останалите, в съответствие с член 27 от Конвенцията за правата на хората с увреждания; призовава държавите членки да разработват приобщаващи модели на защитена и подпомагана заетост, зачитащи правата на хората с увреждания, които да служат като мерки за ефективно приобщаване и последващ преход към отворения пазар на труда; подчертава, че за хората с увреждания е важно да намерят качествена заетост, която съответства на техните умения и амбиции, и че обучението, повишаването на квалификацията и преквалификацията на хората с увреждания следва да осигуряват реални способности и умения; призовава държавите членки да направят оценка на ефективността на съществуващите защитени предприятия по отношение на предоставянето на хората с увреждания на умения за намиране на работа на отворения пазар на труда и призовава Комисията да наблюдава този процес;

15. отбелязва, че кризата, породена от COVID-19, е насърчила работата от разстояние и че дистанционната работа би могла да спомогне за увеличаване на заетостта на хората с увреждания като форма на улеснение във връзка с увреждането и като инструмент за постигане на по-голямо равновесие между професионалния и личния живот и за намаляване на пречките на пазара на труда, свързани с болката и умората; предупреждава обаче, че работодателите не бива да прибягват до дистанционната работа, за да избегнат осигуряването на разумни улеснения или създаването на приобщаваща култура на работното място за работниците с увреждания⁴⁰, тъй като това може да води до изолиране и да окаже въздействие върху психичното им здраве; подчертава, че бъдещите политики за дистанционна работа следва да се разработват в контекста на правата на хората с увреждания и да включват хората с увреждания в разработването им, когато се договарят нови колективни споразумения относно дистанционната работа и когато дружествата преразглеждат своите политики за дистанционна работа, за да се гарантира, че те са благоприятни за хората с увреждания; припомня, че са необходими равен достъп до образование и обучение за хората с увреждания, придобиване на цифрови умения и достъпност на свързаната цифрова инфраструктура както в градските, така и в селските и отдалечените райони, за да се даде възможност на хората да се възползват от новите възможности за заетост, създадени от цифровизацията; подчертава, че разумните улеснения са право на работниците с увреждания, и счита, че действията и програмите за повишаване на осведомеността относно уменията и способностите на хората с увреждания и грамотността по отношение на разумните улеснения за работодателите от частния и публичния сектор следва да бъдат увеличени от публичните органи с цел справяне с дискриминацията, която е в полза на хората без увреждания, и гарантиране, че отговорните лица разполагат с инструментите, необходими за наемане, подкрепа и задържане на работа на работниците с увреждания;
16. отбелязва, че насърчаването на правата на възрастните хора е тясно свързано с

⁴⁰ Schur, L.A., Ameri, M. and Kruse, D., [Telework After COVID: A 'Silver Lining' for Workers with Disabilities? \(Дистанционната работа след COVID: лъч на надежда за хората с увреждания?\)](#), Journal of Occupational Rehabilitation, том 30, № 4, 2020 г., стр. 521 – 536.

постигането на равни права за хората с увреждания, тъй като вероятността от увреждания е по-голяма при възрастните хора и над 46% от хората на възраст 60 или над 60 години имат увреждания; подчертава в контекста на демографските промени, и по-специално застаряването на населението, необходимостта от справяне с новите предизвикателства, свързани с по-големия брой увреждания вследствие на застаряването на работната сила и по-големия брой служители с хронични заболявания; подчертава значението на разработването на политики, включително гъвкаво работно време, за да се помогне на работниците с увреждания да се интегрират по-добре на пазара на труда, както и на услугите за полагане на грижи за хора с увреждания, включително стандартите за обучение на персонала и стандартите за лична помощ;

17. призовава държавите членки да наблюдават спазването на принципи № 2 и № 3 на Европейския стълб на социалните права, които предвиждат равно третиране и равни възможности по отношение на участието на пазара на труда, реда и условията за наемане на работа и напредъка в кариерата на мъжете и жените независимо от расов или етнически произход, религия или убеждения, увреждане, възраст или сексуална ориентация; призовава за мониторинг на приемането на мерките, установени от Конвенцията за правата на хората с увреждания;
18. призовава държавите членки да предоставят съобразена с нуждите подкрепа за хората с увреждания по отношение на достъпа до развитие на умения, професионалното образование и обучение и заетостта, за да се гарантират приобщаващи и активни политики на пазара на труда; насърчава службите по заетостта и публичния и частния сектор да въведат персонализирани мерки за подобряване на пригодността за заетост и задържането на хората с увреждания на пазара на труда с оглед на спазването на Конвенцията за правата на хората с увреждания, както и да обменят най-добри практики относно наемането на работа на хора с увреждания чрез Европейската мрежа на публичните служби по заетостта; призовава държавите членки да предоставят насоки, обучение и финансова помощ в подкрепа на създаването на работни места, набирането на работници, предприемачеството и самостоятелната заетост за хората с увреждания, включително чрез Европейския социален фонд плюс; подчертава положителната роля, която социалната икономика може да играе за заетостта на хората с увреждания; призовава държавите членки да установят стимули за насърчаване на хората с увреждания да създават субекти от сферата на социалната икономика и да инициират дейности, генериращи доходи;
19. счита, че мерките за подкрепа на пазара на труда трябва да вземат предвид уврежданията и индивидуализираните отговори на политиките в подкрепа на приобщаването на хората с увреждания на пазара на труда; призовава държавите членки да подкрепят съответствието между търсенето и предлагането на работни места, професионалното профилиране, паралелната трудова заетост и обучение, въвеждането в работата на работното място, обучението на работното място, професионалното развитие и наставничеството и приобщаващото и достъпно професионално образование и обучение, за да се подпомогне необходимата интеграция и задържане на хората с увреждания на работното място; подчертава, че мерките за подобряване на приобщаването и заетостта на хората с увреждания няма да бъдат наистина ефективни, без да се преодолеят свързаните с

уврежданията стереотипи и стигматизация на работното място и в обществото като цяло; подчертава в тази връзка значението на повишаването на осведомеността и обучението на преподавателите, работодателите и служителите, както и на широката общественост, за справяне с дискриминацията, която е в полза на хората без увреждания, за промяна на нагласите и за гарантиране на истински приобщаващи общества;

20. подчертава, че ниското равнище на активност на хората с увреждания възпрепятства социално-икономическото приобщаване, което трябва да бъде подобро чрез европейски и национални програми, насочени към активизиране и обучение на лицата, изключени от пазара на труда; подчертава, че въпреки че подкрепата и насърчаването на участието на пазара на труда на хората с увреждания е от решаващо значение, трябва също така да бъдат въведени подходящи и приобщаващи механизми за социална закрила, за да се гарантира, че е налице подкрепа за всички хора с увреждания;
21. призовава Комисията да направи задълбочена оценка на разликите в заетостта и заплащането на хората с увреждания в различните видове заетост, включително защитените работни места, като предостави данни, разбити по пол и вид увреждане, и да гарантира качествен анализ;
22. отново призовава Комисията и държавите членки извършат оценка на ключовите тенденции за бъдещето на труда от гледна точка на уврежданията, за да се набележат и предприемат конкретни действия, така че пазарът на труда да стане по-приобщаващ и да се намали цифровото разделение; подчертава значението на по-доброто използване на иновативните технологии с цел осигуряване на еднакви условия и премахване на пречките пред образованието, обучението и заетостта, и по-специално в рамките на цифровия пазар на труда, както и с цел оказване на помощ на хората с увреждания да получават достъп до цифрови инструменти и софтуер, които са абсолютно необходими за техния независим живот; призовава Комисията и държавите членки да предоставят подкрепа за програмите за научни изследвания, насочени към разработването на помощни технологии, включително в областта на роботиката, цифровите технологии и етичния изкуствен интелект, даващи възможност за пълноценното интегриране на хората с увреждания във всички аспекти на живота, включително на пазара на труда; подчертава необходимостта от защита на хората с увреждания от дискриминация при използване на изкуствен интелект при вземането на решения за назначаване на работа, подбор, повишаване в длъжност и прекратяване на трудовите правоотношения; призовава държавите членки да подобрят обхвата на курсовете за обучение в областта на цифровите умения за групите хора, които са изложени на риск от изключване, наред с другото, хората с увреждания и възрастните хора, с цел по-доброто им интегриране в социалния живот и пазара на труда и осигуряване на по-добър достъп до електронни услуги и администрация;
23. приветства и подкрепя правната инициатива на Комисията за обвързващи стандарти за органите за равно третиране, която следва да бъде публикувана през септември 2022 г. и ще насърчава държавите членки да разширят мандата на органите за равно третиране с цел защита на жертвите на дискриминация, основана на увреждане;

24. решително подкрепя научните изследвания, социалните инвестиции и целенасочените инициативи на равнище ЕС за програми и услуги с доказана ефективност при подкрепата на дългосрочната интеграция на пазара на труда на хората с увреждания, като се обръща специално внимание на хората, страдащи от нарушение от аутистичния спектър; предлага държавите членки да възложат проучване на модели и програми, за които все още не съществува доказателствена база, както и да финансират иновации в предоставянето на услуги, като например изкуствен интелект, прилаган в помощните технологии⁴¹;
25. отбелязва, че хората с увреждания са сред най-маргинализираното и изложено на риск население във всяка засегната от криза общност; подчертава освен това, че като последица от войната лицата с увреждания в ситуации на въоръжен конфликт са изложени на агресивни нападения и насилствено разселване, продължават да бъдат пренебрегвани в рамките на хуманитарните действия, предназначени за цивилното население, озовало се в зони на сражения, и често са оставяни по домовете или в изоставени села в продължение на дни или седмици, с ограничен достъп до храна или вода; припомня значението на Стратегията на ЕС за правата на детето, Гаранцията за децата, Стратегията на ЕС за правата на хората с увреждания за периода 2021 – 2030 г., както и на всички съществуващи правни инструменти на ЕС, включително Директивата за временна закрила⁴², за подкрепа на държавите членки да се справят със специфичните нужди и защита на бежанците с увреждания и грижите за тях;
26. призовава държавите членки да гарантират участието на хората с увреждания в изборния процес през 2024 г. и в законотворческия процес; призовава държавите членки да премахнат пречките, които могат да изключват хората с увреждания от възможността да влияят върху разработването и прилагането на законите и политиките, които оформят тяхното ежедневие;
27. припомня на държавите членки, че всички финансирани от ЕС проекти трябва да са в съответствие с правото на ЕС, включително Хартата на основните права, както и Конвенцията за правата на хората с увреждания; подчертава, че европейските структурни и инвестиционни фондове следва да продължат да насърчават прехода от институционални грижи към грижи, предлагани в общността и семейството, чрез финансиране на услуги за оказване на подкрепа, гарантиращи правото на независим живот; призовава ЕС да гарантира, че всички програми за финансиране са достъпни и че осигуряването на достъпност се подкрепя с подходящи ресурси, и призовава държавите членки да включат ясни цели и мерки за подобряване на условията на живот и труд на хората с увреждания в своите работни програми и национални оперативни програми; призовава Европейската сметна палата да направи задълбочена оценка на резултатите от програмите на ЕС по отношение на приобщаването и подкрепата

⁴¹ European Platform for Rehabilitation, [Artificial intelligence and service provision for people with disabilities – An analytical paper \(Изкуственият интелект и предоставянето на услуги за хората с увреждания – Аналитичен документ\)](#), 2022 г.

⁴² Директива 2001/55/ЕО на Съвета от 20 юли 2001 г. относно минималните стандарти за предоставяне на временна закрила в случай на масово навлизане на разселени лица и за мерките за поддържане на баланса между държавите членки в полагането на усилия за прием на такива лица и понасяне на последиците от този прием (ОВ L 212, 7.8.2001 г., стр. 12).

за хората с увреждания, със специален акцент върху програмите за образование и заетост, тъй като тези програми може да не достигат до най-нуждаещите се групи, включително хората с увреждания;

28. насърчава националните публични органи да гарантират, че изискването за регистрация за гласуване или за разумни улеснения не води до изключване на хората с увреждания от изборите; призовава държавите членки да включат мерки, които да гарантират, че процесът на регистрация е достъпен, чрез обновяване на съответните уебсайтове в съответствие със стандартите на ЕС;
29. отбелязва, че механизмите за подаване на жалби, както съдебни, така и извънсъдебни, следва да станат по-достъпни за хората с увреждания; призовава държавите членки да премахнат ограниченията на правото на лицата, лишени от правоспособност, да подават жалби независимо от своя настойник, както и да предприемат ефективни мерки, за да гарантират, че информацията за това как и къде да се подава жалба е достъпна за всички лица с увреждания, като изготвят информационни материали в различни и достъпни формати и ги разпространяват чрез организации за подкрепа и застъпничество за хората с увреждания, включително организациите на хората с увреждания;
30. призовава държавите членки, по-специално националните координатори, в своите многогодишни национални стратегии в рамките на Европейската гаранция за децата да обърнат специално внимание на нуждите на децата с увреждания и да гарантират ефективен и безплатен достъп до качествени услуги, по-специално приобщаващо образование, и ги призовава да предоставят ефективен достъп до здравословно хранене и подходящо жилищно настаняване за всички деца бежанци с увреждания на равни начала с децата в приемащите държави, в съответствие с препоръката⁴³ да се гарантира, че националните интегрирани мерки вземат предвид комбинираното неравностойно положение; призовава в това отношение държавите членки и Комисията спешно да увеличат финансирането за Европейската гаранция за децата със специален бюджет от най-малко 20 милиарда евро и във връзка с това насърчава всички държави членки да разпределят повече от минималните ресурси на Европейския социален фонд плюс при споделено управление за подкрепа на дейности по линия на Европейската гаранция за децата; призовава отново държавите членки да прилагат засилената Гаранция за младежта, за да се гарантират предложения с високо качество, включително справедливо възнаграждение, достъп до социална закрила и работна среда, адаптирана към нуждите на хората с увреждания;
31. посочва, че през последните години е отправял настоятелни искания за включване на групите в неравностойно положение и хората с увреждания в образованието и обучението, включително чрез пълно интегриране на перспективата за правата на хората с увреждания във всички аспекти на „Еразъм +“ и в координация с други съответни програми на ЕС, като например Гаранцията за младежта; припомня ангажиментите, поети по време на социалната среща на върха в Порто, относно намаляването на бедността и социалното изключване, придобиването на умения и

⁴³ Препоръка (ЕС) 2021/1004 на Съвета от 14 юни 2021 г. за създаване на Европейска гаранция за децата (ОВ L 223, 22.6.2021 г., стр. 14).

- създаването на работни места;
32. призовава Комисията да направи оценка на предизвикателствата и нарушенията на правата, с които са се сблъскали хората с увреждания по време на пандемията от COVID-19, и да приеме целенасочени мерки за психологическа подкрепа и реинтеграция на пазара на труда;
 33. призовава Комисията да разработи тези мерки в координация и комуникация с хората с увреждания и всички участващи организации, като се започне от мрежата в Парламента на Конвенцията за правата на хората с увреждания;
 34. призовава всяка държава членка да създаде независимо образование, което да отговаря за наблюдението на цялото законодателство, свързано с достъпността, включително Европейския акт за достъпността, Директивата за аудио-визуалните медийни услуги⁴⁴, пакета за далекосъобщенията и Директивата относно достъпността на уебсайтовете;
 35. призовава държавите членки да прилагат Директивата относно равновесието между професионалния и личния живот на родителите и лицата, полагащи грижи⁴⁵, с която се въвежда отпуск за лицата, полагащи грижи, от пет работни дни годишно; настоява, че следва да бъдат обмислени специални договорености по отношение на отпуска за полагане на грижи, отпуска по бащинство, родителския отпуск и гъвкавото работно време за родителите в особено неравностойно положение, като например тези с увреждания или родителите на деца с увреждания или с дългосрочни заболявания, без никакви последици от страна на работодателя;
 36. призовава държавите членки да гарантират по-добри условия на труд и живот, включително чрез адекватни минимални заплати и мерки за прозрачност на заплащането, за да се намали разликата в заплащането на хората с увреждания и да се постигне приобщаващ и устойчив растеж на пазара на труда; подчертава значението на бързото приемане на Директивата относно минималните работни заплати и прозрачността в заплащането, която да се прилага изцяло за хората с увреждания;
 37. подчертава, че е важно да се разглеждат и третират с еднакво внимание лицата с умствени и психосоциални увреждания, като се приемат мерки за тяхното бъдеще след смъртта на лицата, полагащи грижи;
 38. призовава Комисията да разработи и популяризира европейска правна рамка за приобщаващите предприятия, за да се създава постоянна заетост за хората с увреждания.

⁴⁴ Директива 2010/13/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 10 март 2010 г. за координирането на някои разпоредби, установени в закони, подзаконови и административни актове на държавите членки, отнасящи се до предоставянето на аудио-визуални медийни услуги (ОВ L 95, 15.4.2010 г., стр. 1).

⁴⁵ Директива (ЕС) 2019/1158 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 г. относно равновесието между професионалния и личния живот на родителите и лицата, полагащи грижи, и за отмяна на Директива 2010/18/ЕС на Съвета (ОВ L 188, 12.7.2019 г., стр. 79).

ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО ПРИЕМАНЕТО В ПОДПОМАГАЩАТА КОМИСИЯ

Дата на приемане	10.10.2022
Резултат от окончателното гласуване	+: 41 -: 0 0: 1
Членове, присъствали на окончателното гласуване	João Albuquerque, Atidzhe Alieva-Veli, Marc Angel, Gabriele Bischoff, Vilija Blinkevičiūtė, Sylvie Brunet, Jordi Cañas, David Casa, Jarosław Duda, Estrella Durá Ferrandis, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Loucas Fourlas, Cindy Franssen, Helmut Geuking, Alicia Homs Ginel, Irena Joveva, Radan Kanev, Stelios Kypouropoulos, Katrin Langensiepen, Miriam Lexmann, Elena Lizzi, Jörg Meuthen, Max Orville, Dennis Radtke, Guido Reil, Daniela Rondinelli, Monica Semedo, Eugen Tomac, Maria Walsh, Stefania Zambelli
Заместници, присъствали на окончателното гласуване	Konstantinos Arvanitis, Rosa D'Amato, José Gusmão, Evelyn Regner, Terry Reintke
Substitutes under Rule 209(7) present for the final vote	Attila Ara-Kovács, Franc Bogovič, Mohammed Chahim, Mónica Silvana González, Predrag Fred Matić, Piernicola Pedicini, Sergei Stanishev

ПОИМЕННО ОКОНЧАТЕЛНО ГЛАСУВАНЕ В ПОДПОМАГАЩАТА КОМИСИЯ

41	+
ID	Elena Lizzi, Stefania Zambelli
NI	Jörg Meuthen, Daniela Rondinelli
PPE	Franc Bogovič, David Casa, Jarosław Duda, Loucas Fourlas, Cindy Franssen, Helmut Geuking, Radan Kanev, Stelios Kympouropoulos, Miriam Lexmann, Dennis Radtke, Eugen Tomac, Maria Walsh
RENEW	Atidzhe Alieva-Veli, Sylvie Brunet, Jordi Cañas, Irena Joveva, Max Orville, Monica Semedo, Lucia Āuriš Nicholsonová
S&D	João Albuquerque, Marc Angel, Attila Ara-Kovács, Gabriele Bischoff, Vilija Blinkevičiūtė, Mohammed Chahim, Estrella Durá Ferrandis, Mónica Silvana González, Alicia Homs Ginel, Predrag Fred Matić, Evelyn Regner, Sergei Stanishev
The LEFT	Konstantinos Arvanitis, José Gusmão
VERTS/ALE	Rosa D'Amato, Katrin Langensiepen, Piernicola Pedicini, Terry Reintke

0	-

1	0
ID	Guido Reil

Легенда на използваните знаци:

+ : „за“

- : „против“

0 : „въздържал се“

13.7.2022

СТАНОВИЩЕ НА КОМИСИЯТА ПО ПЕТИЦИИ

на вниманието на комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи

Към равни права за хората с увреждания
(2022/2026(INI))

Докладчик по становище: Улрике Мюлер

ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Комисията по петиции приканва водещата комисия по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи да включи в предложението за резолюция, което ще приеме, следните предложения:

- като взе предвид предложението на Комисията за директива на Съвета за прилагане на принципа на равно третиране на лицата без оглед на религиозна принадлежност или убеждения, увреждане, възраст или сексуална ориентация (COM(2008)0426), а именно „Директивата за борба с дискриминацията“, която ще предостави по-голяма защита срещу всички видове дискриминация, но все още е блокирана от Съвета,
 - като взе предвид преразгледаната Европейска социална харта, по-специално член 15 от нея относно правото на лицата с увреждания на независимост, социална интеграция и участие в живота на обществото,
 - като взе предвид своята резолюция от 29 ноември 2018 г. относно положението на жените с увреждания¹,
 - като взе предвид принципите на Европейския стълб на социалните права, по-специално принцип 17 относно интеграцията на хората с увреждания и принцип 18 относно правото на достъп до дългосрочни грижи,
 - като взе предвид цел за устойчиво развитие № 11.7 на ООН относно осигуряването на достъп до безопасни и приобщаващи зелени и обществени пространства,
- A. като има предвид, че вследствие на своята роля комисията по петиции има специално задължение да защитава правата на хората с увреждания в ЕС, като упражняването на техните основни свободи и права се гарантира от законодателството на ЕС и Конвенцията на ООН за правата на хората с

¹ ОВ С 363, 28.10.2020 г., стр. 164.

увреждания (КПХУ);

- Б. като има предвид, че в ЕС има приблизително 87 милиона хора с увреждания и почти един от всеки четирима анкетирани граждани на ЕС съобщава за известна степен на функционално ограничение, дължащо се на здравословното състояние²;
- В. като има предвид, че свързаната с труда дискриминация спрямо хората с увреждания е свързана с липсата на приобщаващо образование и професионално обучение, със съществуващите сегрегация и дискриминация в областта на жилищното настаняване и здравеопазването и с липсата на достъпност на транспорта и другите услуги и продукти;
- Г. като има предвид, че за децата с увреждания в ЕС съществува много по-голяма вероятност да бъдат настанени в специализирани институции за полагане на грижи, отколкото за децата без увреждания, и изглежда много по-малко вероятно да се възползват от усилия за осъществяване на преход от институционални грижи към грижи, полагани в семейство;
- 1. подчертава, че Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания (КПХУ) и препоръките на Комитета на ООН за правата на хората с увреждания от 2015 г.³ задължават ЕС като страна по КПХУ да сложи край на дискриминацията срещу всички хора с увреждания и да се превърне в модел за подражание при нейното прилагане, за да се гарантира тяхното равнопранно упражняване на всички права на човека и пълноценно участие във всички области на обществото⁴; изразява съжаление, че въпреки постигнатия през последните години известен напредък ЕС все още не е постигнал общата цел на КПХУ; призовава институциите на ЕС и държавите членки да потвърдят своя ангажимент за постигане на равенство и приобщаване за хората с увреждания; счита Факултативния протокол за неделима част от КПХУ; подчертава, че Факултативният протокол не е ратифициран от ЕС и някои държави членки, и настоятелно призовава държавите членки, които все още не са го ратифицирали, да го направят; призовава Съвета да предприеме необходимите стъпки, за да гарантира присъединяването на ЕС към Факултативния протокол; призовава държавите членки да проведат национални кампании за повишаване на осведомеността относно уврежданията, популяризиращи КПХУ и Стратегията на ЕС за правата на хората с увреждания за периода 2021 – 2030 г., както и да определят отговорни органи, които да служат като координационни центрове: подчертава, че държавите членки следва да гарантират значителното участие на хората с увреждания в работата на тези органи;
- 2. взема под внимание напредъка, постигнат от държавите членки в ефективното прилагане и мониторинг на КПХУ и в адаптирането на мерките за достъпност с цел спазване на стандартите на КПХУ; призовава държавите членки да създадат механизми за координация на всички административни равнища, в съответствие с

² Евростат, Functional and activity limitations statistics (Статистически данни за функционалните ограничения и ограничеността на възможностите за действие), справка от 6 юли 2021 г.

³ <https://digitallibrary.un.org/record/812354?ln=en>

⁴ Петиции № 1077/2017 и 0226/2021.

член 33 от КПХУ, за нейното прилагане и мониторинг;

3. подчертава, че 37% от населението на ЕС на възраст 15 и повече години посочват, че са засегнати от (умерени или тежки) физически или сетивни ограничения⁵; припомня, че обхватът и равнището на услугите, предоставяни на хората с увреждания, са недостатъчни, и поради това подчертава, че подкрепата следва да бъде пригодена към индивидуалните потребности; призовава държавите членки да увеличат усилията си за предоставяне на подкрепа за хората с увреждания в следните приоритетни области: здравеопазване, образование, достъпност, заетост и условия на труд, независим живот, координация, условия на живот, социална закрила и повишаване на осведомеността;
4. припомня, че задълженията съгласно КПХУ и препоръките на Комитета на ООН за правата на хората с увреждания са обвързващи и за всички институции на ЕС, които отговарят за осигуряването на достъпност и недопускане на дискриминация, включително за служителите на ЕС с увреждания и лицата, полагащи грижи за хора с увреждания; подчертава по-специално, че порталът за петиции следва да бъде по-достъпен, а процесът на внасяне и разглеждане на петиции – по-видим за всички лица и организации в ЕС, включително за хората с увреждания; приветства инициативата на Комисията за план за действие относно достъпността на уебсайтовете за всички институции, органи и агенции на ЕС с цел да се гарантира съответствието на уебсайтовете на ЕС с европейските стандарти за достъпност; настоятелно призовава институциите на ЕС да подобрят равнището и качеството на достъпност във всички свои сгради и достъпността на своите обществени консултации, включително преводите на международния и националните жестомимични езици, използвани в ЕС, и изготвянето на документи на Брайлова азбука и документи на лесен за четене език;
5. подчертава, че независимият живот върви ръка за ръка със свободата на избор на мястото на пребиваване⁶, приобщаващото образование⁷, гарантирането на демократични права⁸, например правото на глас⁹, правото на достъп до отворения пазар на труда с адекватно заплащане¹⁰, адекватни социални помощи и системи за подпомагане, достъп до публична инфраструктура, услуги и стоки, по-специално здравеопазване, информация и комуникация, транспорт и банкови услуги, така че никой да не бъде изоставен; призовава държавите членки да гарантират взаимното признаване на деинституционализацията и независимия начин на живот в общността, които дават възможност за социално участие и при които услугите се предоставят в общността според индивидуалната воля и предпочитание; призовава държавите членки да гарантират, че хората с увреждания имат равни възможности за достъп до подходяща подкрепа, независимо от района, в който живеят – бил той градски, селски или отдалечен;

⁵ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Functional_and_activity_limitations_statistics#Functional_and_activity_limitations

⁶ Петиция № 0988/2020.

⁷ Петиции № 1340/2020 и 1529/2020.

⁸ Петиция № 1132/2016.

⁹ Петиция № 1135/2021. Доклад на Европейския икономически и социален комитет от 20 март 2019 г., озаглавен „Права на практика на хората с увреждания да гласуват в изборите за Европейски парламент“.

¹⁰ Петиции № 0608/2020 и 1280/2021.

6. настоятелно призовава Комисията да повиши усилията си за посрещане на нуждите на хората с увреждания, например тези, изразени в резолюциите на Парламента от 7 октомври 2021 г. относно „Защита на хората с увреждания чрез петиции: извлечени поуки“¹¹, включително по-специално необходимостта от постепенно сближаване на определенията за достъпност, участие и живот в общността като средство за засилване на сближаването сред държавите членки, и от 8 юли 2020 г. относно правата на хората с умствени увреждания по време на кризата, предизвикана от COVID-19¹²; призовава Комисията да използва Европейския акт за достъпността като основа за приемане на стабилна рамка на ЕС за достъпна и приобщаваща среда с напълно достъпни обществени места и услуги, в т.ч. услуги за обществен транспорт и съобщителни и финансови услуги, както и напълно достъпна застроена среда;
7. подчертава, че хората с увреждания най-често са изложени на различни форми на дискриминация, във всички области от живота, по-специално хората с умствени, психо-социални и психични увреждания, както и жени и момичета, мигранти и членове на общността на ЛГБТИК лицата с увреждания; изразява съжаление, че ЕС не е взел достатъчно мерки, за да включи равенството и недискриминацията в своето законодателство и политики; призовава да се подобри законодателството за борба с дискриминацията чрез укрепване на органите по въпросите на равенството, с цел да се защитят правата на хората с увреждания, както и да се деблокира в Съвета предложената хоризонтална директива за борба с дискриминацията, която би осигурила по-голяма защита срещу всички видове дискриминация чрез хоризонтален подход¹³; призовава също така за подходящи последващи действия във връзка с Европейската рамка за действие в областта на психичното здраве и благоденствие, както и за подобряване на Компаса на ЕС за действие в областта на психичното здраве и благоденствие;
8. настоятелно призовава Комисията да извърши междусекторен и всеобхватен преглед на законодателството на ЕС, за да се гарантира пълната му хармонизация с разпоредбите на КПХУ, включително като без по-нататъшно забавяне се приеме план, в който е описана цялостната стратегия за постигане на тази цел;
9. подчертава, че е изключително важно да се засилят действията, насочени към постигане на пълно зачитане на правата на човека и основните свободи на хората с увреждания, както и да се премахнат пречките, които възпрепятстват пълното им и равно участие в обществото; призовава Комисията и държавите членки да гарантират, че всички мерки за прилагане на Стратегията за правата на хората с увреждания за периода 2021 – 2030 г. на национално равнище и на равнището на ЕС са в пълно съответствие с КПХУ;
10. строго осъжда насилието над жени, като подчертава последиците през целия живот за физическото и психическото им здраве; изразява сериозна тревога, че насилието над жени застрашава сигурността на над 250 милиона жени в ЕС, като жените с увреждания са изложени на 2 до 5 пъти по-висок риск от това да бъдат жертви на насилие; призовава Съвета приоритетно да приключи своята работа по

¹¹ ОВ С 132, 24.3.2022 г., стр. 129.

¹² ОВ С 371, 15.9.2021 г., стр. 6.

¹³ Петиции № 0164/2020 и 0226/2021.

ратифицирането от ЕС на Конвенцията на Съвета на Европа за превенция и борба с насилието над жени и домашното насилие (Конвенцията от Истанбул), за да се засилят цялостните действия за борба с насилието, срещано от всички жени, и да се подкрепят всички жертви, като по този начин се допринесе и за адекватното прилагане на КПХУ и на Конвенцията на ООН за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените;

11. подчертава, че хората с увреждания често са изправени пред несъразмерни пречки при упражняването на правото си на свободно движение с цел работа; отбелязва, че не съществува взаимно признаване на статута на лице с увреждания в държавите членки; призовава да се създаде карта на ЕС за хора с увреждания, която да бъде призната във всички държави членки и да обхваща всички области на живота, включително транспорта, и призовава Комисията да разшири обхвата на тази карта на ЕС за хора с увреждания, за да се гарантира свободата на движение на хората с увреждания;
12. изтъква, че най-често срещаните опасения относно равните права на хората с увреждания, изразени от вносителите на петиции, са свързани с достъпността и социалната закрила, както и с правото на заетост и правото на независим начин на живот в общността; изразява изключителна загриженост, че хората с увреждания все още са непропорционално засегнати от безработицата; подчертава спешната нужда да се проведе изследване на защитените предприятия и да се добие информация за това колко хора с увреждания, включително и жени с увреждания, са заети на отворения пазар на труда; подчертава, че защитените предприятия следва да се стремят да зачитат правата на хората с увреждания и да служат като стъпка към приобщаване и преход към отворения пазар на труда; силно насърчава държавите членки да въведат проактивни мерки и да предложат стимули за предприятията, наемащи хора с увреждания, с цел насърчаване на приобщаващо работно място; припомня, че кризата с COVID-19 насърчи дистанционната работа, което би могло да осигури по-широк достъп до заетост за хората с увреждания; подчертава обаче, че това не следва да намалява възможностите на хората с увреждания да работят на работното си място, тъй като в противен случай това би ги лишило от свободата им на избор и би могло да доведе до намалена достъпност на застроената среда и транспорта; настоятелно призовава държавите членки да предприемат сериозни мерки за справяне с безработицата и разликата в заплащането, по-специално за жените с увреждания¹⁴;
13. припомня, че за да се разработят подходящи и ефективни политики и за да се намерят решения, съобразени с потребностите на хората с увреждания в цялото им многообразие в ЕС, са необходими съпоставими и надеждни данни на ЕС; поради това призовава Комисията и държавите членки да увеличат усилията си за установяване на обща рамка за европейска статистика за лицата и домакинствата, с цел събиране на надеждни данни, включително дезагрегирани по пол, относно участието на хората с увреждания на различните равнища и видове образование и труд и участието им в социалния живот;
14. подчертава, че има спешна нужда от провеждане на проучване и научно

¹⁴ Петиции № 0608/2020, 1139/2021, 0226/21 и 0070/2022.

изследване за събиране на данни, дезагрегирани по различни видове увреждане и различни пречки пред различните групи на хора с увреждания, по-специално когато се опитват да навлязат на пазара на труда, което значително би спомогнало да се разбере по какъв начин безработицата се отразява на хората с увреждания и би помогнало на Европейската комисия и държавите членки в целта и усилията им за подобряване на резултатите на пазара на труда за хората с увреждания в ЕС;

15. подчертава, че разходите за живот с увреждане са едни от най-големите предизвикателства, които хората с увреждания изпитват; подчертава в това отношение неотложната нужда от събиране на данни за по-нататъшен анализ на въпроса, свързан с разходите за живот за хората с увреждания; подчертава, че тези данни ще спомогнат да се разбере причината, поради която хората с увреждания са толкова непропорционално засегнати от бедност и поради която въпросът, свързан със загубата на обезщетението за увреждане, когато лицето започне да получава заплата, може да бъде толкова проблематичен и опасен; подчертава, че загубата на обезщетение за увреждане след започване на платена работа е една от основните причини хората с увреждания да не могат лесно да се прехвърлят на пазара на труда и това ги излага на най-големия риск от бедност сред работещите;
16. припомня големия брой граждани на ЕС, лишени от правото си да участват в избори, включително избори за Европейски парламент, поради своите увреждания или психични здравословни проблеми; настоятелно призовава Комисията, особено с оглед на следващите европейски избори през 2024 г., да работи заедно с държавите членки в Европейската мрежа за сътрудничество по въпросите на изборите, за да се гарантират демократичните права на хората с увреждания, включително на хората с умствени и психо-социални увреждания, като се гарантира, че процедурите за гласуване, материалите и съоръженията са леснодостъпни, а участието в обществения и политическия живот се насърчава активно;
17. подчертава, че реформата на изборното законодателство на ЕС би осигурила първоначален отговор на необходимостта да се гарантира правото на глас за хората с увреждания във всички държави членки;
18. настоятелно призовава Комисията и държавите членки да въведат квоти на работното място в публичния и частния сектор за хора с увреждания с цел насърчаване на приобщаващо работно място;
19. настоятелно призовава държавите членки да подобряват достъпността на сградите, транспорта и комуникациите, включително достъпността на уебсайтовете, и да премахнат физическите, цифровите, логистичните и социалните бариери във всички области, за да се защитят изцяло всички основни права на хората с увреждания, като се гарантира тяхното активно и равно участие в обществото; припомня, че държавите членки трябва да ускорят транспонирането на Европейския законодателен акт за достъпността¹⁵; призовава Комисията да използва инициативата „Нов европейски Баухаус“, за да насърчава и подпомага решения за жилищно настаняване на базата на подход на универсален дизайн, който дава възможност на хората с увреждания да живеят у дома и да останат

¹⁵ Петиции № 0954/2019, 1491/2020, 1135/21 и 1213/2021.

активни в обществото;

20. призовава държавите членки да приложат изцяло и да следят непрекъснато цялото законодателство, свързано с достъпността, включително Директива (ЕС) 2019/882 (Европейски акт за достъпността), за да премахнат и предотвратят ефикасно и окончателно пречките пред работниците с увреждания и да подобрят и гарантират наличието на достъпни услуги, които се предоставят при подходящи условия; в този контекст призовава държавите членки при транспонирането на Европейския акт за достъпността в националното законодателство да вземат предвид взаимната свързаност между достъпността на услугите и достъпността на застроената среда;
21. настоятелно призовава Комисията и държавите членки да гарантират премахването на архитектурните препятствия както в сградите, така и извън тях, и във всички обществени и частни пространства; препоръчва им също така да положат усилия, за да не се създават никъде нови пречки пред достъпността за лицата с увреждания;
22. припомня на държавите членки, че независимият живот, качествените социални услуги и услугите в областта на заетостта, адекватната социална закрила и по-силната социална икономика са крайно необходими за достоен живот на всички хора с увреждания, както е подчертано в Стратегията на ЕС за правата на хората с увреждания за периода 2021 – 2030 г.;
23. припомня, че достъпността следва да бъде съчетана с подходяща инфраструктура; насърчава държавите членки да увеличат разходите от ЕСФ+, ЕФРР и Фонда за справедлив преход за адаптиране на публичната инфраструктура, включително транспорта, и обществените пространства за всички;
24. подчертава, че законодателството в повечето държави на ЕС насърчава независимия живот, но че има сериозен пропуск в прилагането, по-специално в селските райони;
25. припомня, че вносителите на петиции многократно са изтъквали ограниченията по отношение на достъпа до образование за хората с увреждания, особено по време на кризи като пандемията от COVID-19; подчертава, че децата с увреждания, включително тези с умствени увреждания, имат право на приобщаващо образование наравно с другите деца, включително на достъп до общообразователните училища, както е предвидено в член 24 от КПХУ, по-специално в учебни заведения, в които учащи с всякакви способности учат заедно в еднаква обстановка на класната стая, в съответствие с необходимостта на образователните системи да се адаптират към нуждите на децата с увреждания, а не обратното; припомня в този контекст необходимостта да се извършат разумни корекции и да се осигури достатъчен брой учители и възпитатели; призовава държавите членки да увеличат допълнително капацитета на своите образователни системи за предоставяне на висококачествено достъпно образование за всички учащи чрез насърчаване на специфични мерки и персонализирана подкрепа, например достъпни и адаптирани учебни програми, и да гарантират, че се проектират и използват достъпни цифрови инструменти, когато това е

възможно¹⁶; насърчава държавите членки да се въздържат от сегрегирането на ученици и да осигурят достатъчно финансова и специализирана подкрепа за приобщаващо образование в училищата, висшето образование и в програмите (включително Еразъм+, Discover EU и „Европейски корпус за солидарност“);

26. призовава за събирането на данни, свързани с хората с увреждания, за целия ЕС чрез използване на подход, основан на правата на човека, и на данни, свързани с въздействието на кризата с COVID-19 върху хората с увреждания, с цел да се осигурят необходимите доказателства за увеличаване на мащаба на бързите оценки и спешно разработване на стратегии, както и за подготовка на интервенции заедно с държавите членки за преодоляване на враждебното отношение във връзка с правата и развитието, породено от въвеждане на противоепидемичните мерки срещу разпространението на COVID-19;
27. подчертава, че децата с увреждания продължават да са непропорционално представени в институционалните грижи, остават в институции дългосрочно или трайно и са изправени пред високи нива на дискриминация и пренебрегване;
28. припомня, че в Стратегията на ЕС за правата на хората с увреждания за периода 2021 – 2030 г. се предлага създаването до края на 2023 г. на европейска карта за хора с увреждания, която да бъде признавана във всички държави членки; подчертава значението на бързите действия по отношение на прилагането на европейската карта за хора с увреждания¹⁷; убеден е, че тази карта ще бъде ключов инструмент за подпомагане на хората с увреждания да упражняват правото си на свободно движение в Европа без бариери и че следователно тя следва да бъде задължителна във всички държави членки;
29. изразява дълбока загриженост относно високите равнища на безработица сред хората с увреждания, особено сред жените, в сравнение с други групи в ЕС;
30. призовава Комисията и държавите членки да инвестират в обучението на специалистите относно потребностите на хората с увреждания; отново заявява, че изпълнението на съответните програми на ЕС за финансиране и разпределението на средствата по тези програми следва да допринасят за прехода към приобщаващо образование; подчертава, че на хората с увреждания следва да се гарантира достъп до образование, включително по време на кризи като пандемията от COVID-19 и други, и че държавите членки следва да се борят с всички форми на дискриминация и изключване в тази област;
31. призовава Комисията и държавите членки да премахнат всички физически, правни и педагогически пречки пред равния достъп до средите за учене и преподаване за учители и ученици с увреждания и специални нужди;
32. отново заявява, че хората с увреждания, включително хората с умствени и психосоциални увреждания, следва да имат право на възможно най-добро здравословно физическо и психическо състояние и достъп до здравеопазване, без

¹⁶ Петиции № 0956/2018 и 1340/2020.

¹⁷ Петиция № 1249/2014.

дискриминация, със същия обхват и качество като другите граждани на ЕС¹⁸; изразява съжаление относно неравностойния достъп до оценка за скрити увреждания, например специфични когнитивни увреждания като дислексия и дискалкулия; призовава Комисията и държавите членки да разработят общи насоки относно когнитивните увреждания и да приложат приобщаващи образователни политики, с които да гарантират равен достъп за учениците с увреждания; призовава държавите членки да обмислят преминаването към схеми за подпомогнато вземане на решения, вместо да лишават лицата с умствени увреждания от тяхната правоспособност да вземат решения;

33. подчертава, че по време на пандемията от COVID-19 възникна сериозен недостиг в капацитета и подготвеността на системите на здравеопазването и на социалните грижи на различни държави членки да подкрепят по подходящ начин хората с увреждания, включително тези с психични увреждания, поради липса на ресурси, слабо управление и неадекватно ангажиране на лицата с увреждания в мерките за планиране с цел борба с разпространението на вируса и предоставяне на необходимото съдействие; изразява твърдо убеждение, че държавите членки трябва значително да подобрят своите системи на здравеопазването и на социалните грижи, като преодолеят всички съществуващи недостатъци, за да гарантират, че дори и по време на криза на всеки ще бъде осигурена пълна подкрепа, и по-специално на най-уязвимите, като по този начин ще бъдат защитено здравето и социалните права на всички;
34. подчертава неотложната необходимост от законодателство на ЕС, насочено към защита на гражданите от всички форми на дискриминация в ЕС, и счита, че това е от основно значение за правилното прилагане на политиките на КПХУ; призовава за приемането на хоризонталната директива на ЕС за борба с дискриминацията, внесена от Комисията през 2008 г.; призовава Комисията да представи възможно най-скоро алтернативно решение, за да се постигне напредък в борбата с дискриминацията в целия ЕС във всички области на живота;
35. призовава Комисията да въведе набора от мерки, препоръчани от Европейския омбудсман в нейното разследване на случай OI/2/2021/MHZ¹⁹, с цел да се гарантира, че използването от държавите членки на структурните и инвестиционните фондове на ЕС, както и на фондовете в рамките на Механизма за възстановяване и устойчивост, е в съответствие със задълженията на ЕС по линия на КПХУ, за да се насърчи правото на хората с увреждания на независим живот;
36. подчертава, че държавите членки следва да вземат мерки за засилване на защитата на лицата с увреждания от дискриминация;
37. подчертава значението на текущите законодателни процеси за регулиране на цифровите платформи и услуги и изкуствения интелект, тъй като те са свързани с правата на хората с увреждания; подчертава първостепенното значение да се гарантира по-добре, че това законодателство е в съответствие с КПХУ и

¹⁸ Петиции № 0687/2020 и 0470/2020.

¹⁹ <https://www.ombudsman.europa.eu/bg/decision/bg/155353>

- подобрява достъпността на цифровите технологии за хората с увреждания;
38. призовава Комисията да извърши цялостна актуализация на стратегията на ЕС за хората с увреждания и програмите за финансиране с оглед на пълното спазване на КПХУ чрез конструктивно включване на организациите на хората с увреждания; призовава Комисията и държавите членки да включат организациите на хората с увреждания в диалога и във всички етапи на изпълнението на Стратегията на ЕС за правата на хората с увреждания за периода 2021 – 2030 г.;
 39. подчертава, че Комитетът на ООН за правата на хората с увреждания съвсем наскоро е установил, че хората с увреждания в Унгария нямат механизъм за вземане на самостоятелни решения поради своите увреждания, и препоръча на Унгария да измени своето законодателство, за да гарантира, че механизмите на държавата за подпомогнато вземане на решения зачитат достойнството, автономността и волята и предпочитанията на хората с увреждания при упражняване на тяхната дееспособност; подчертава, че Комитетът на ООН е наблегнал също и на значението на това да се предоставя подкрепа на хората с увреждания, за да живеят независимо и наравно с останалите в общността, независимо от техния вид увреждане, като предложи на Унгария да преработи своите мерки и да пренасочи своите усилия и бюджети за основани на общността услуги за подпомагане; твърдо убеден е, че унгарските органи трябва изцяло, последователно и бързо да приложат препоръките на Комитета;
 40. припомня на държавите членки цел за устойчиво развитие № 11.7 на ООН – осигуряване до 2030 г. на всеобщ достъп до безопасни, приобщаващи и достъпни публични и зелени площи, по-специално за жените и децата, хората с увреждания и възрастните хора;
 41. настоятелно призовава държавите членки да гарантират, че хората с увреждания участват в процеса на създаване на политики без никакви ограничения; отбелязва, че КПХУ изисква пълноценно участие в процеса на създаване на политики, което означава да се позволи на хората с увреждания да участват и да бъдат представявани във формулирането на политиките и вземането на решения във всички области на равнище ЕС, национално и местно равнище в съответствие с принципа на интегриране на хората с увреждания;
 42. настоятелно призовава за бързо преразглеждане на Директивата за равно третиране в областта на заетостта, за да се хармонизира тя изцяло с разпоредбите на КПХУ и да се въведе основан на участието процес с цел гарантиране на прякото и пълно участие на представителните организации и пълно представителство на гражданското общество, под формата на организации за хората с увреждания, в цялостния процес по вземане на решения;
 43. подчертава необходимостта от активизиране на научните изследвания и иновациите в областта на достъпните технологии с цел да се засили приобщаването на хората с увреждания;
 44. призовава Комисията и държавите членки да инвестират в публични образователни инфраструктури, както и в обучение и професионално обучение за работната сила, заета в образованието, за да гарантират, че се удовлетворяват

свързаните с ученето и развитието потребности на децата и учениците с увреждания.

45. призовава Комисията и държавите членки да гарантират и насърчават, в съответствие с член 30 от КПХУ, правото на хората с увреждания да участват в културния живот, включително достъп до културни материали в достъпни формати и до телевизионни програми, филми, театър и други културни дейности в достъпни формати; подчертава, че е важно да се подобри достъпността на обектите на културното наследство за хората с увреждания;
46. припомня, че извлечените от пандемията поуки относно ползите от културата за хората с увреждания, както и обществото като цяло, следва да доведат до допълнително подпомагане на достъпа до култура за хората с увреждания, като се осигурят специфични подходящи средства и се разшири хоризонтално достъпът до финансиране за културни дейности за хората с увреждания в колкото е възможно повече програми за финансиране на ЕС, като същевременно се гарантира, че при възможни бъдещи кризи вече ще съществуват механизми за осигуряване на адекватен достъп до култура за хората с увреждания, ако е необходимо.

ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО ПРИЕМАНЕТО В ПОДПОМАГАЩАТА КОМИСИЯ

Дата на приемане	13.7.2022
Резултат от окончателното гласуване	+: 21 -: 0 0: 3
Членове, присъствали на окончателното гласуване	Alex Agius Saliba, Andris Ameriks, Alexander Bernhuber, Eleonora Evi, Agnès Evren, Gheorghe Falcă, Ibán García Del Blanco, Vlad Gheorghe, Peter Jahr, Radan Kanev, Stelios Kypouropoulos, Cristina Maestre Martín De Almagro, Dolors Montserrat, Ulrike Müller, Frédérique Ries, Loránt Vincze, Michal Wiezik, Tatjana Ždanoka
Заместници, присъствали на окончателното гласуване	Mara Bizzotto, Jarosław Duda, Angel Dzhambazki, Maite Pagazaurtundúa
Заместници (чл. 209, пар. 7), присъствали на окончателното гласуване	Mazaly Aguilar, Francisco Guerreiro

ПОИМЕННО ОКОНЧАТЕЛНО ГЛАСУВАНЕ В ПОДПОМАГАЩАТА КОМИСИЯ

21	+
NI	Tatjana Ždanoka
PPE	Alexander Bernhuber, Jarosław Duda, Agnès Evren, Gheorghe Falcă, Peter Jahr, Radan Kanev, Stelios Kympouropoulos, Dolors Montserrat, Loránt Vincze
Renew	Vlad Gheorghe, Ulrike Müller, Maite Pagazaurtundúa, Frédérique Ries, Michal Wiezik
S&D	Alex Agius Saliba, Andris Ameriks, Ibán García Del Blanco, Cristina Maestre Martín De Almagro
Verts/ALE	Eleonora Evi, Francisco Guerreiro

0	-
---	---

3	0
ECR	Mazaly Aguilar, Angel Dzhambazki
ID	Mara Bizzotto

Легенда на използваните знаци:

+ : „за“

- : „против“

0 : „въздържал се“

17.5.2022

ПИСМО НА КОМИСИЯТА ПО КУЛТУРА И ОБРАЗОВАНИЕ

Г-н Хуан Фернандо Лопес Агилар
Председател
Комисия по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи
БРЮКСЕЛ

Относно: Становище относно „Към равни права за хората с увреждания“
(2022/2026(INI))

Уважаеми господин Председател,

В рамките на горепосочената процедура на комисията по култура и образование беше възложено да представи становище на Вашата комисия. На своето заседание от 26 януари 2022 г. комисията по култура и образование реши да представи това становище под формата на писмо.

Тя разгледа въпроса и одобри становището на своето заседание от 17 май 2022 г.¹

С уважение,

Сабине Ферхайен

¹ На окончателното гласуване присъстваха: Сабине Ферхайен (председател и докладчик по становище), Даче Мелбарде (заместник-председател), Виктор Негреску (заместник-председател), Михаела Шойдрова (заместник-председател), Асим Адемюв, Кристине Андерсон, Андреа Бочкор, Илана Сикюрел, Джанантонио Да Ре, Лоранс Фаренг, Томаш Франковски, Алексис Георгулис, Катрин Гризе, Силви Гийом, Ханес Хайде, Ирена Йовева, Петра Камереверт, Ниязи Къзълюрек, Елжбета Крук, Петер Полак, Диана Роба и Хинер, Маркос Рос Семпере, Доменек Руис Девеса, Моника Семедо, Андрей Слабаков, Масимилиано Смерильо, Сабине Ферхайен, Виола фон Крамон-Таубадел, Мария Уолш, Теодорос Загоракис, Милан Звер.

ПРЕДЛОЖЕНИЯ

- А. подчертава ключовата роля на образованието, културата и спорта за интеграцията на хората с увреждания и като инструмент за насърчаване на тяхната пълна личностна реализация и активно участие в обществото;
- Б. призовава държавите членки да увеличат инвестициите и да използват възможностите за финансиране, предлагани от „Еразъм+“ и нейните водещи действия, като например академиите за учители, Европейския корпус за солидарност и програмите „Творческа Европа“, за да се намали неравенството между хората със и без увреждания; припомня силното приобщаващо измерение на тези три програми и техния мултиплициращ ефект за европейските и националните политики за хората с увреждания;
- В. изразява загриженост, че пандемията от COVID-19 увеличи трудностите за учениците с увреждания при достъпа им до образование и показва, че концепцията за приобщаващо образование все още не е реалност в много държави членки. призовава държавите членки да обърнат специално внимание на нуждите на учениците с увреждания при изпълнението на своите образователни политики; припомня в този контекст, че един от акцентите на стратегическата рамка на европейското пространство за образование (2021 – 2030 г.) е върху приобщаващото образование и ученето през целия живот;
- Г. настоява държавите членки да дадат приоритет на мерките за превенция, ранно откриване и рехабилитация в системите за образование и обучение, като същевременно насърчават индивидуализиран и общностен подход към интеграцията и отчитането на нуждите на хора с всякакъв вид увреждания или различия в ученето;
- Д. подчертава значението на разработването на политики, които да гарантират, че хората с увреждания имат същите възможности и достъп до качествено цифрово образование; призовава Комисията и държавите членки да разработят специфични стратегии за приобщаване на учениците с увреждания и да увеличат усилията си за представяне и обмен на най-добри практики за това как учащите с увреждания могат да бъдат по-добре интегрирани в системите за образование и обучение;
- Е. призовава Комисията и държавите членки да си сътрудничат в областта на ИКТ, които могат да донесат реални ползи за хората с увреждания и свързаните с тях помощни и здравни услуги; призовава инициативите в областта на ИКТ, предприети по време на COVID, да бъдат оценени и използвани за улесняване на достъпа до образование за хората с увреждания;
- Ж. призовава държавите членки да намалят пречките за хората с увреждания при участието им в развлечения, култура и спорт и да разработят съобразени с потребностите политики за насърчаване на по-добър достъп и по-широко участие в културни и физически дейности, както и за насърчаване на достъпните спортни инфраструктури; подчертава необходимостта от споделяне на добри практики по структуриран начин, например чрез създаване на специална платформа;
- З. подчертава значението на образователните кампании и кампаниите за повишаване на осведомеността сред населението и за специализирано обучение за съответните участници относно правата и потребностите на хората с увреждания, особено по

отношение на образованието, обучението и навлизането на пазара на труда;

- И. призовава държавите членки да гарантират, че хората с увреждания са справедливо представени в медиите, и припомня необходимостта от правилно прилагане на Директивата за аудио-визуалните медийни услуги, по-специално по отношение на нейните разпоредби, свързани с хората с увреждания.

ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО ПРИЕМАНЕТО ВЪВ ВОДЕЩАТА КОМИСИЯ

Дата на приемане	17.11.2022
Резултат от окончателното гласуване	+: 44 -: 1 0: 5
Членове, присъствали на окончателното гласуване	Abir Al-Sahlani, Malik Azmani, Katarina Barley, Pietro Bartolo, Vladimír Bilčík, Malin Björk, Vasile Blaga, Ioan-Rareş Bogdan, Karolin Braunsberger-Reinhold, Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Jorge Buxadé Villalba, Caterina Chinnici, Clare Daly, Lena Düpont, Nicolaus Fest, Sylvie Guillaume, Evin Incir, Sophia in 't Veld, Patryk Jaki, Marina Kaljurand, Łukasz Kohut, Moritz Körner, Alice Kuhnke, Jeroen Lenaers, Juan Fernando López Aguilar, Erik Marquardt, Nadine Morano, Javier Moreno Sánchez, Theresa Muigg, Emil Radev, Diana Riba i Giner, Isabel Santos, Birgit Sippel, Vincenzo Sofo, Tineke Strik, Yana Toom, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Jadwiga Wiśniewska, Javier Zarzalejos
Заместници, присъствали на окончателното гласуване	Anne-Sophie Pelletier, Silvia Sardone, Róza Thun und Hohenstein, Dragoş Tudorache, Miguel Urbán Crespo, Petar Vitanov
Заместници (чл. 209, пар. 7), присъствали на окончателното гласуване	Jordi Cañas, Radan Kanev, David Lega, Javier Nart

ПОИМЕННО ОКОНЧАТЕЛНО ГЛАСУВАНЕ ВЪВ ВОДЕЩАТА КОМИСИЯ

44	+
PPE	Vladimír Bilčík, Vasile Blaga, Ioan-Rareş Bogdan, Karolin Braunsberger-Reinhold, Lena Düpont, Radan Kanev, David Lega, Jeroen Lenaers, Nadine Morano, Emil Radev, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Javier Zarzalejos
RENEW	Abir Al-Sahlani, Malik Azmani, Jordi Cañas, Sophia in 't Veld, Moritz Körner, Javier Nart, Róza Thun und Hohenstein, Yana Toom, Dragoş Tudorache
S&D	Katarina Barley, Pietro Bartolo, Caterina Chinnici, Sylvie Guillaume, Evin Incir, Marina Kaljurand, Łukasz Kohut, Juan Fernando López Aguilar, Javier Moreno Sánchez, Theresa Muigg, Isabel Santos, Birgit Sippel, Petar Vitanov
THE LEFT	Malin Björk, Clare Daly, Anne-Sophie Pelletier, Miguel Urbán Crespo
VERTS/ALE	Patrick Breyer, Saskia Briemont, Alice Kuhnke, Erik Marquardt, Diana Riba i Giner, Tineke Strik

1	-
ID	Nicolaus Fest

5	0
ECR	Jorge Buxadé Villalba, Patryk Jaki, Vincenzo Sofo, Jadwiga Wiśniewska
ID	Silvia Sardone

Легенда на използваните знаци:

+ : „за“

- : „против“

0 : „въздържал се“